Statnett

Konsesjonssøknad

Ørsta transformatorstasjon

Ombygging og utvidelse

August 2025

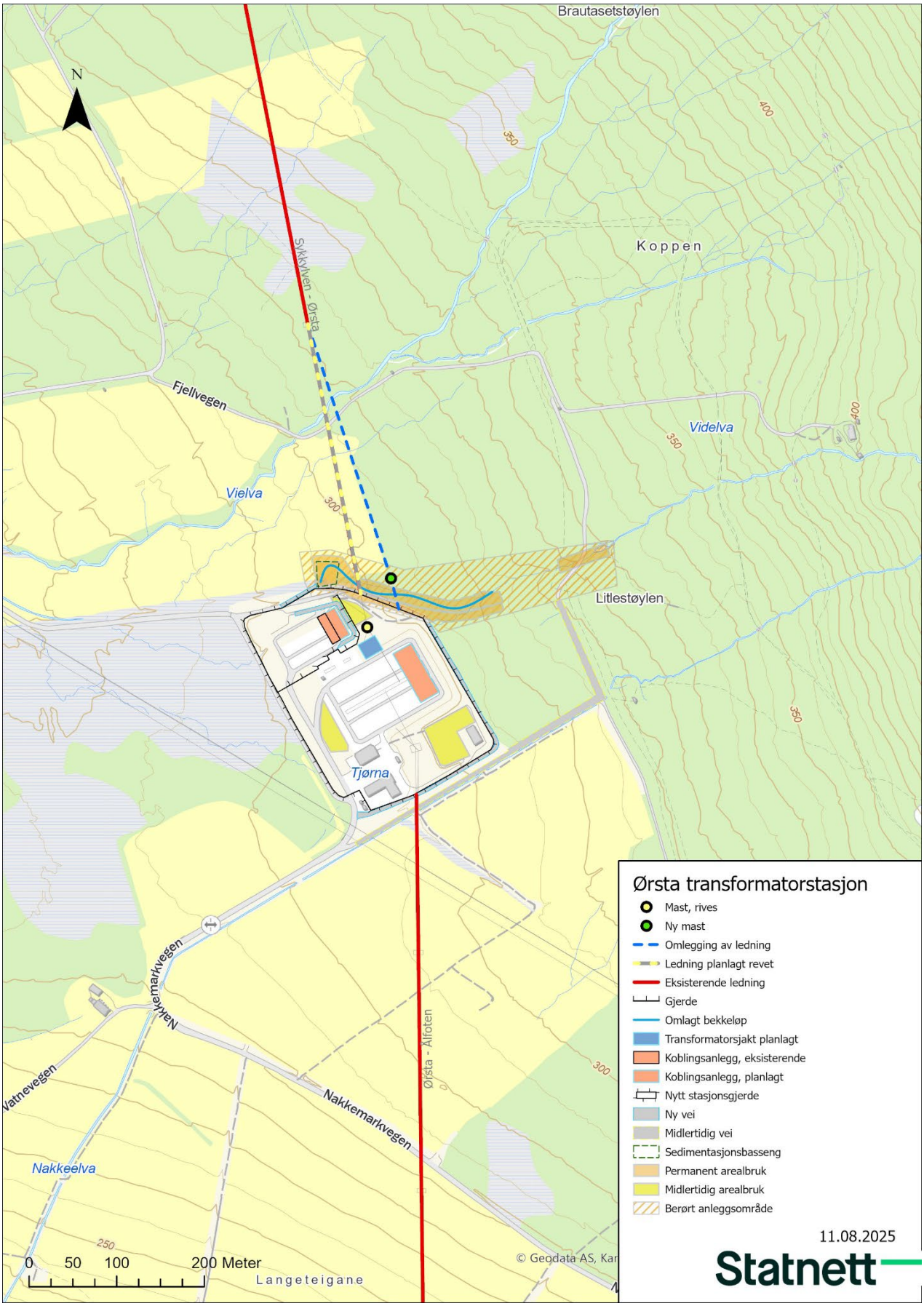
Brautasetstøylen
N
Koppen
Sykkylven - Ørsta
Fjellvegen
Videlva
Vielva
Litlestøylen
Tjørna
Nakkemarkvegen
Vatnevegen
Nakkeelva
Ørsta - Ålfoten
Langeteigane
0 50 100 200 Meter
© Geodata AS, Kar
Ørsta transformatorstasjon
Mast, rives
Ny mast
Omlegging av ledning
Ledning planlagt revet
Eksisterende ledning
Gjerde
Omlagt bekkeløp
Transformatorsjakt planlagt
Koblingsanlegg, eksisterende
Koblingsanlegg, planlagt
Nytt stasjonsgjerde
Ny vei
Midlertidig vei
Sedimentasjonsbasseng
Permanent arealbruk
Midlertidig arealbruk
Berørt anleggsområde
11.08.2025
Statnett

Forord

Statnett SF søker herved om konsesjon for å utvide dagens Ørsta transformatorstasjon med transformatorcelle for ny transformator med spenningsnivå på inntil 420 kV, utvidet koblingsanlegg, flytting av eksisterende endemast på 420 kV linjen Sykkylven – Ørsta utenfor stasjonsgjerdet, tiltak for ras – og flomsikring av stasjon, og nytt kaihakk for transformatortransport i Sæbø.

Prosjektet vil berøre Ørsta kommune i Møre og Romsdal fylke.

Konsesjonssøknaden oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som behandler den i henhold til gjeldende lovverk.

Høringsuttalelser sendes til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Spørsmål til Statnett vedrørende søknad og konsekvensutredning kan rettes til:

Funksjon/stilling	Navn	Tlf. nr.	E-post
Prosjektleder	Odd Egil Nisja	92 28 33 92	odd.nisja@statnett.no
Areal- og miljørådgiver	Lars Størset	90 68 87 40	lars.storset@statnett.no
Grunnerverver	Kristian Patrick Kulsveen	93 83 17 64	kristian.kulsveen@statnett.no

Informasjon om prosjektet og om Statnett finnes på Internettadressen: http://www.statnett.no

Oslo, august 2024

Even Vandbakk
Prosjekteier Statnett SF

Dokumentet er elektronisk godkjent

Første utkast av søknad ble sendt NVE i mars 2025
Oppdatert søknad ble sendt NVE i august 2025

Sammendrag

Det er behov for økt transformatorkapasitet i dagens Ørsta transformatorstasjon, grunnet stor pågang av kunder i regionalnettet mellom Ørskog og Ørsta. Statnett søker derfor om å utvide kapasiteten i Ørsta transformatorstasjon. Økt transformeringskapasitet vil bidra til ny næringsutvikling, samt gi bedre forsyningssikkerhet i området.

Omsøkte tiltak er kommunisert eksternt i "Områdeplan Sogn til Sunnmøre" som ett av flere pågående prosjekt som planlegges ferdigstilt før 2030. Prosjektet i Ørsta er svært viktig for underliggende netteier Linja AS, som parallelt med Statnett planlegger utvidelser av 132 kV anlegget i Ørsta. Linja AS planlegger også investeringer i eget nett, og ny transformator i Ørsta er viktig for å gi større kapasitet inn i området. Alternativet til de planlagte tiltakene i dagens stasjon, er å videreføre dagens situasjon (nullalternativet). Nullalternativet vil ikke gi bedre forsyningssikkerhet. Transformatorstasjonen ble etablert i 2013, og har lang gjenstående levetid, men kapasiteten er ikke stor nok for forbruksutviklingen.

Statnett søker om å bygge transformatorcelle for ny transformator med spenningsnivå på inntil 420 kV, utvidelse av koblingsanlegget, flytting av eksisterende endemast på kraftledningen fra Sykkylven, etablere nytt kaihakk i Sæbø, samt tiltak for ras- og flomsikring av Ørsta transformatorstasjon. Kaihakket er nødvendig for å kunne ta i land den nye transformatoren, og ras- og flomsikring er nødvendig for å beskytte transformatorstasjonen mot ras og flom.

Statnett utredet to alternative steder for nytt kaihakk i Sæbø. Det ble gjort en konsekvensutredning for temaene biologiske verdier og kulturminner i sjø. Basert på resultatet fra konsekvensutredningen har Statnett valgt å forkaste begge alternativene og etablere kaihakket et annet sted (omtales videre som omsøkt alternativ), for å redusere konsekvensene for naturmangfold i sjø. Det omsøkte alternativet omfatter utbedringer av en molo som tilhører Sagafjord hotell. Statnett anser konsekvensutredningen som relevant også for det tredje alternativet, ettersom influensområdet for utredningen dekker influensområdet.

Statnett har fått utarbeidet et tilleggsnotat til konsekvensutredningen, om forventede funn ved det omsøkte kaihakket på Sæbø. Notatet konkluderer med at den samlede påvirkningen på naturmangfoldet vil være mindre enn ved de to opprinnelige alternativene, men at det ikke kan utelukkes forekomster av den svært viktige naturtypen ålegrasseng i tiltaksområdet. Samlet sett vurderer Statnett at de omsøkte tiltakene ikke har vesentlig negativ innvirkning på omgivelsene. Det vil gjennomføres ulike avbøtende tiltak for å redusere negativ innvirkning på omgivelsene.

Statnett har inngått avtaler med alle kjente grunneiere og rettighetshavere som berøres av tiltaket og det er av den grunn ikke behov for å søke om ekspropriasjon eller forhåndstiltredelse.

Innholdsfortegnelse

1. GENERELLE OPPLYSNINGER ... 7
1.1. PRESENTASJON AV TILTAKSHAVER ... 7
2. OMSØKTE TILTAK ETTER ENERGILOVA ... 7
2.1. SØKNAD OM KONSESJON ... 7
2.1.1. Eier og driftsansvarlig ... 8
2.2. GJELDENDE KONSESJONER OG TILLATELSER ETTER ANNET LOVVERK ... 8
Berørte konsesjoner etter energiloven ... 8
2.2.1. Eksisterende tillatelser etter annet lovverk ... 8
2.3. SAMTIDIGE SØKNADER OG NØDVENDIGE TILLATELSER ETTER ANNET LOVVERK ... 9
2.3.1. Samtidige søknader etter energiloven ... 9
2.3.2. Undersøkelser etter lov om kulturminner ... 9
2.3.3. Forhold til naturmangfoldloven ... 9
2.3.4. Forholdet til vannressursloven ... 9
2.3.5. Forskrift og fysiske tiltak i vassdrag ... 9
2.3.6. Forholdet til plan- og bygningsloven ... 9
2.3.7. Forholdet til havne- og farvannsloven ... 9
2.3.8. Forholdet til forurensningsloven ... 9
2.4. FRAMDRIFTSPLAN ... 10
3. BESKRIVELSE AV OMSØKTE TILTAK ... 10
3.1. OMLEGGING AV EKSISTERENDE 420 KV LEDNING SYKKYLVEN - ØRSTA ... 10
3.2. TRANSFORMATORSTASJON ... 10
3.3. SYSTEMJORDING ... 11
3.4. RIVING ... 11
3.5. BYGNINGER – NY TRANSFORMATORSJAKT ... 11
3.6. NYTT KAIHAKK FOR TRANSFORMATORTRANSPORT ... 11
3.7. MASSEUTTAK OG MASSELAGRING ... 12
3.8. MIDLERTIDIGE RIGG- OG ANLEGGSPLASSER ... 12
3.9. SKREDVOLL, FLOMVERN ELLER LIKNENDE ... 12
3.10. ANLEGG FOR OVERVANNSHÅNDTERING ... 19
4. BEGRUNNELSE FOR SØKNADEN ... 19
4.1. PROSJEKTUTLØSENDE BEHOV ... 19
4.2. MULIGHETSSTUDIE ... 19
4.2.1. Nullalternativet ... 19
4.2.2. Vurdering av alternative systemløsninger ... 20
4.3. SAMFUNNSØKONOMISK RASJONALITET ... 20
5. PLANPROSESS ... 20
5.1. PROSESS MED BERØRTE MYNDIGHETER OG GRUNNEIERE ... 20
5.2. VURDERING AV ALTERNATIVER FOR KAIHAKK ... 21
6. VIRKNINGER FOR MILJØ, NATURRESSURSER OG SAMFUNN ... 22
6.1. AREALBRUK ... 22
6.2. BEBYGGELSE OG BOMILJØ ... 23
6.3. INFRASTRUKTUR ... 23
6.4. FRILUFTSLIV OG REKREASJON ... 23
6.5. LANDSKAP OG KULTURMINNER ... 24
6.6. NATURMANGFOLD ... 25
6.7. PÅVIRKNING PÅ VANN OG VASSDRAG ... 29
6.8. ANDRE NATURRESSURSER ... 30
6.9. SAMFUNNSINTERESSER ... 30
6.10. LUFTFART OG KOMMUNIKASJONSSYSTEMER ... 30
6.11. FORURENSNING, KLIMA OG MILJØMESSIG SÅRBARHET ... 30
6.11.1. Klimagassutslipp fra arealbeslag ... 30

7. NATURFARE, SIKKERHET OG BEREDSKAP 30

7.1. VURDERINGER OG TILTAK 30
7.2. FLOM- OG SKREDFARE 30
7.3. SIKKERHETSNIVÅ FOR FLOM OG SKRED 31
7.3.1. Tiltak for å sikre anlegget 32
7.3.2. Personsikkerhet 32

8. INNVIRKNING PÅ PRIVATE INTERESSER 32

8.1. ERSTATNINGSPRINSIPPER 32
8.2. BERØRTE EIENDOMMER, GRUNNEIERE OG RETTIGHETSHAVERE 33

9. VEDLEGGSLISTE 33

1. Generelle opplysninger

1.1. Presentasjon av tiltakshaver

Statnett SF (org.nr. 962 986 633) er systemansvarlig nettselskap, som har ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i kraftsystemet. Strøm kan ikke lagres, og må brukes i det øyeblikket det produseres. Derfor må det til enhver tid være balanse mellom forbruk av og tilgang til elektrisitet.

Statnett eier og driver store deler av det sentrale norske kraftnettet (transmisjonsnettet) og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet. Transmisjonsnettet er en sentral del av samfunnets infrastruktur. Det å planlegge og bygge ut nettet i takt med behov og samfunnsøkonomisk lønnsomhet, er én av Statnetts hovedoppgaver. Gjennom en effektiv utvikling av nettet er målet å bidra til økt verdiskapning, legge til rette for reduserte klimagassutslipp og bevare en trygg strømforsyning.

Statnett eies av staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Energidepartementet (ED) representerer staten som eier.

Prosjektleder i Statnett er Odd Egil Nisja. Se kontaktinformasjon i forordet.

2. Omsøkte tiltak etter energilova

2.1. Søknad om konsesjon

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for bygging og drift av følgende permanente anlegg:

- Ny transformatorcelle. Høyde: 12m, Areal: 20*x17= 340 m^2
- En transformator med spenningsnivå på inntil 420 kV
- Utvidelse av eksisterende koblingsanlegg
- Justering av trasé for eksisterende 420 kV-ledning mot Sykkylven over en strekning på ca. 450 m inn mot transformatorstasjonen
- Forsterkning av bæremast 0109 på 420 kV-ledningen mot Sykkylven
- Utvidelse av inngjerdet stasjonsareal med ca. 600 m^2 fra ca. 43 400 m^2 til ca. 44 000 m^2

Anleggene er nærmere beskrevet i kapittel 3. Lokalisering av omsøkte tiltak er vist i Figur 1 og vedlegg 1 og 2.

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for etablering av følgende permanente hjelpeanlegg:

- Nytt kaihakk for ilandføring av transformator i Sæbø
- Flom- og rassikring nordøst for transformatorstasjonen i form av flomvoll, omlegging av bekkeløp og tilpasning av eksisterende vei

Statnett søker i henhold til energiloven § 3-1 om konsesjon for etablering av følgende midlertidige hjelpeanlegg:

- Nødvendige riggplasser/baseplasser og adkomster for anleggelse av anleggene

Figur 1 viser plassering av tiltakene i regionen.

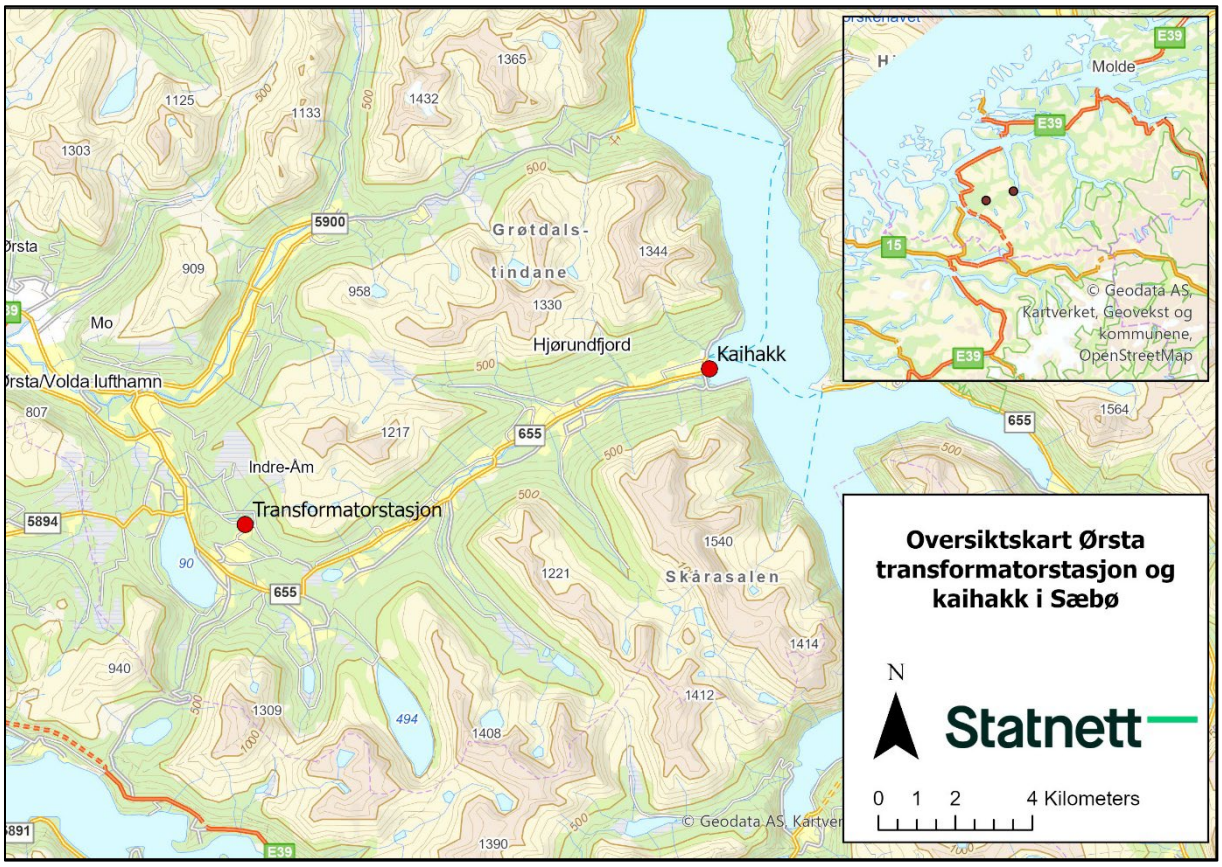

Figur 1 Oversiktskart over tiltakene.

2.1.1. Eier og driftsansvarlig

Statnett skal eie og drive de omsøkte anleggene.

2.2. Gjeldende konsesjoner og tillatelser etter annet lovverk

Berørte konsesjoner etter energiloven

Eksisterende konsesjoner i Ørsta tilhørende Statnett:

- Oppdatert konsesjon for transformator- og koblingsstasjoner (NVE ref: 202310808-2)

Eksisterende konsesjoner i Ørsta tilhørende Linja A/S:

- Anleggskonsesjon 132 kV anlegg i Ørsta (NVE ref: 202017082)
- 30.11.2022 søkte Linja AS om anleggskonsesjon for eksisterende omklassifiserte 132 kV anlegg i Møre og Romsdal, deriblant 132 kV anlegget i Ørsta stasjon. Den 07.07.2023 ga NVE Linja AS tillatelse til å overta omklassifiserte nettanlegg på Sunnmøre, men avslo samtidig konsesjon til øvrige anlegg i Møre og Romsdal, Trøndelag og Innlandet (dato: 07.07.2023, NVE ref.: 202222483-28). Dette vedtaket ble opphevet av ED 05.04.2024 og NVE fattet nytt vedtak, 17. april 2024. Nødvendige anleggskonsesjoner er nå gitt til Linja AS.

2.2.1. Eksisterende tillatelser etter annet lovverk

Ingen eksisterende aktuelle tillatelser etter annet lovverk.

2.3. Samtidige søknader og nødvendige tillatelser etter annet lovverk

2.3.1. Samtidige søknader etter energiloven

Statnett er ikke kjent med samtidige søknader tilknyttet Ørsta transformatorstasjon.

2.3.2. Undersøkelser etter lov om kulturminner

Statnett har bedt kulturminnemyndigheten Møre og Romsdal fylkeskommune om en vurdering av undersøkelsesplikten både for tiltak ved Ørsta transformatorstasjon og på Sæbø. Ingen registrerte freda kulturminner vil bli berørt av tiltaket, og fylkeskommunen ser ikke behov for registreringer av tiltaksområdet, iht. kulturminnelovens § 8, 9 og 14.

Dersom det under anleggsarbeid eller annen virksomhet i planområdet framkommer automatisk fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses og kulturvernmyndighetene varsles som omtalt i lov om kulturminner §8, 2. ledd.

For kaihakket til transformatortransport i Sæbø er det gjennomført undersøkelser som grunnlag for konsekvensutredning av kulturminner i sjø. Rapporten er vedlagt denne søknaden (vedlegg 6). Ingen kulturminner er funnet.

2.3.3. Forhold til naturmangfoldloven

Forholdet til naturmangfoldlovens §§ 8-10 er håndtert i søknaden. Det legges frem kunnskapsgrunnlag om naturmangfold berørt av omsøkt kaihakk som grunnlag for beslutning (vedlegg 6)

2.3.4. Forholdet til vannressursloven

Statnett omsøker tiltak i bekkeløp nord for stasjonen for å redusere risiko for flomhendelser ved stasjonen. Statnett ber NVE vurdere om de planlagte tiltakene i bekken krever konsesjon etter vannressurslovens §18 og 45. Dersom NVE vurderer at tiltaket ikke trenger konsesjon, skal Møre og Romsdal fylkeskommune behandle tiltaket etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, jf. Forskriftens § 1, andre ledd. Fylkeskommunens vurdering ligger vedlagt med høringsuttalelsene i vedlegg 10. Se også kap. 3.9 for en beskrivelse av tiltakene, og kap. 6.7 for en beskrivelse av tiltakenes påvirkning.

2.3.5. Forskrift og fysiske tiltak i vassdrag

Dersom NVE vurderer at tiltaket ikke krever konsesjon etter vannressursloven, skal det sendes søknad om tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak. Møre og Romsdal fylkeskommune er ansvarlig myndighet for slike saker i vassdrag som ikke har anadrom fisk.

2.3.6. Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om konsekvensutredninger stiller krav om konsekvensutredning for store kraftledningsprosjekt. Kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere, og en lengde på mer enn 15 km skal meldes og konsekvensutredes.

Omsøkte tiltak faller ikke inn under bestemmelsen over, men Statnett er likevel pliktig å vurdere konsekvenser av omsøkte tiltak for miljø og samfunn.

2.3.7. Forholdet til havne- og farvannsloven

Anlegg eller anleggsaktivitet i sjø krever tillatelse etter havne- og farvannsloven § 14. Tillatelse etter § 14 kan gis med vilkår etter § 16 i samme lov.

Det er behov for å etablere et nytt kaihakk for transformatortransport. Dette skal etableres i kommunalt sjøområde, og det er derfor kommunen som skal gi tillatelse til tiltaket etter havne- og farvannsloven. Statnett har hatt dialog med Ørsta kommune om lokalisering av kaihakket, og sendte en egen søknad om tiltaket i desember 2024. Se nærmere beskrivelse av omsøkte tiltak i kapittel 3.6.

2.3.8. Forholdet til forurensningsloven

Utfyllinger i sjø kan påvirke det akvatiske miljøet, da slike tiltak kan medføre miljøulemper som spredning av miljøgifter, partikler, slam og avfall og forstyrrelser av eller fysiske skader på naturverdier. Som regel krever slike tiltak tillatelse etter forurensningsloven fra statsforvalteren.

Statnett har bedt Statsforvaltaren i Møre og Romsdal om å vurdere behovet for tillatelse etter forurensingsloven for etablering av kaihakk på Sæbø. Statsforvalteren konkluderer med at det ikke er behov for tillatelse etter forurensningsloven i denne saken.

2.4. Framdriftsplan

Beregnet byggetid er estimert til 2 år etter gitt konsesjon.

3. Beskrivelse av omsøkte tiltak

Statnett søker om å bygge en ny sjakt og et nytt bryterfelt for transformator i eksisterende Ørsta transformatorstasjon. Statnett søker også om flytting av eksisterende endemast, ras- og flomsikringstiltak for stasjonen, samt nytt kaihakk for ilandføring av transformator.

Kartfesting av omsøkte tiltak vises i kartene på side 2 og i vedlegg 1 og 2.

3.1. Omlegging av eksisterende 420 kV ledning Sykkylven - Ørsta

420 kV-ledningen mellom Sykkylven og Ørsta ble satt i drift i 2015. Ledningen drives i dag på 420 kV. For å få plass til ny transformatorsjakt inne på dagens stasjon, søker Statnett om omlegging av dagens ledningstrase. Endemasta må flyttes ca. 60 m østover, og vil bli lokalisert utenfor stasjonsgjerdet, men innenfor Statnetts eiendom. Omleggingen gir et nytt klausuleringsbelte mellom bæremast 0109 (nest siste mast) og endemast 0110.

Eksisterende mast er en ca. 20 meter høy standard forankringsmast, og denne vil erstattes av samme type mast i nytt mastepunkt. Masta vil bli malt i kamuflerende farge, slik tilfelle er for dagens mast.

Nest siste mast før stasjonen (0109) har en høyde på 31 m. Her vil selve mastepunktet opprettholdes, men selve masta vil ha behov for noen forsterkninger i form av støttestag. Denne endringen vurderes som ubetydelig for det visuelle inntrykket sammenlignet med dagens mast.

3.2. Transformatorstasjon

Tabell 1 Tabellen viser nøkkelinformasjon for omsøkte anlegg.

ØRSTA TRANSFORMATORSTASJON	
Type koblingsanlegg	Luftisolert koblingsanlegg (AIS)
Antall og type bryterfelt, spenning (kV)	Koblingsanlegg med spenningsnivå på inntil 420 kV Koblingsanlegg med spenningsnivå på inntil 132 kV
Samleskinne	Samleskinner med spenningsnivå på inntil 420 kV
Transformator	En transformator med spenningsnivå på inntil 420 kV
Jordslutningsspole	Eksisterende jordslutningsspole beholdes
Inngjerdet areal, ny situasjon	Ca. 44 000 m^2
Transformatorcelle	En ny transformatorcelle med høyde på 12 meter og areal på 17x20 m^2

3.3. Systemjording

Systemjording på 420 kV spenningsnivå er direktejordet. Systemjording på 132 kV er spolejordet nett. Det er vurdert at dagens spole-ytelse er tilstrekkelig.

3.4. Riving

Dagens endemast på 420 kV linja mellom Sykkylven og Ørsta skal rives. Fundament på eksisterende mast vil bli fjernet til ca. 20 cm under bakkenivå og berørt tilrettelegges for revegetering. Ny mast settes opp ca. 60 m øst for dagens plassering.

3.5. Bygninger – ny transformatorcelle

En ny transformatorcelle bygges innenfor dagens stasjonsgjerde. Størrelse på denne er ca. 20 x 17 m og høyden er ca.12 m. Plassering av transformatorcella er tegnet inn på kart i vedlegg 1.

3.6. Nytt kaihakk for transformatortransport

Et kaihakk er et betongfundament som etableres i overgangen mellom sjø og land. Statnett benytter egen båt for sjøtransport av transformatorer. Kaihakket blir konstruert for spesialbåt som kommer med transformatoren og vognene som transporterer den.

Kaihakket planlegges etablert ved eksisterende molo knyttet til eiendom gnr. 169 bnr. 95 i Ørsta kommune. Kaihakket etableres ved å utvide moloen på nordsiden. På kartet under vises planlagt berørt areal. I tillegg til nytt kaihakk må det etableres en transportvei fra moloen til fylkesvei 655, som vist i Figur 2.

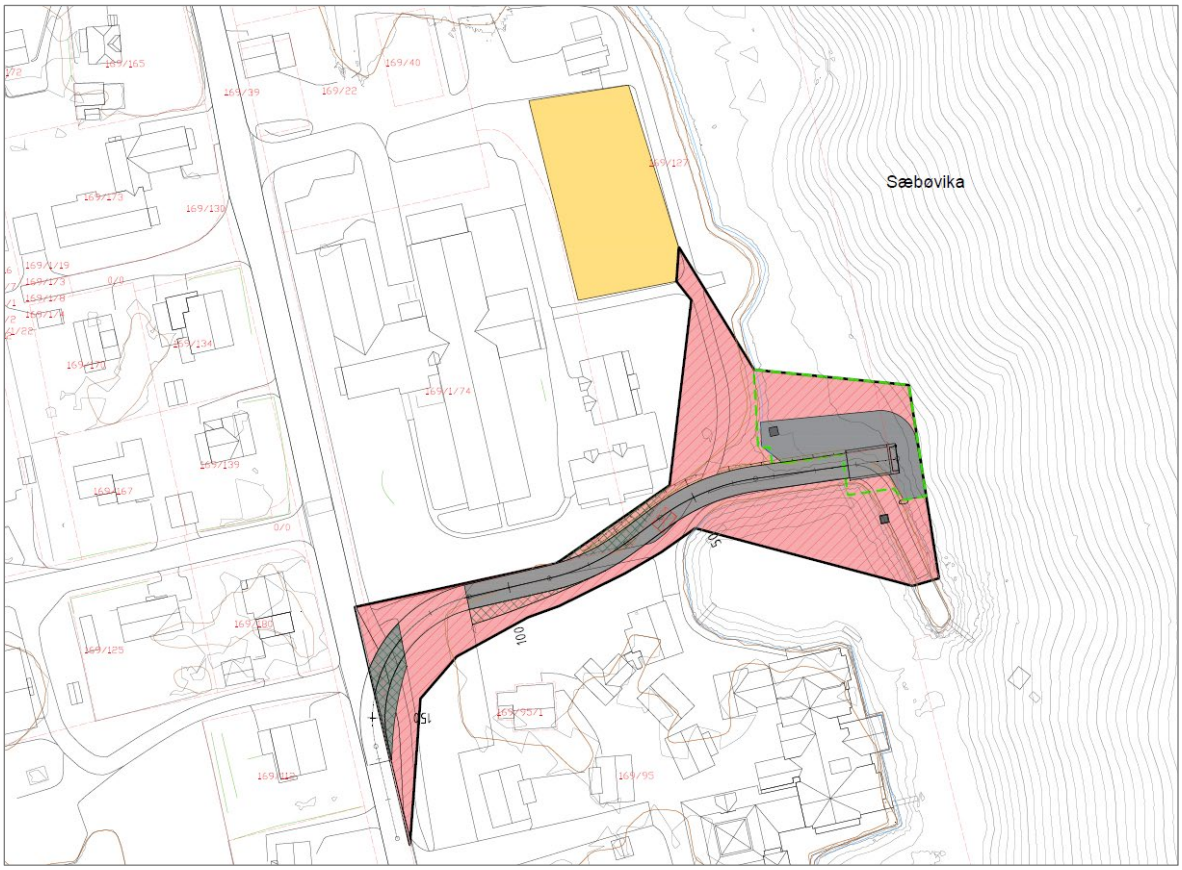

Figur 2 Kaihakk ved Hotell Sagafjord, anleggsområde (rødt), transportveg (grå) og riggområde (gul). Grønnstiplet linje er forslag til ny eiendomsgrense.

Statnett har gjennomført geotekniske grunnundersøkelser der kaihakket er planlagt. Resultatene er benyttet som grunnlag for detaljprosjektering av kaihakket. Det er satt av areal til erosjonssikring ved

bruk av plastringsstein av kaihakket. Eksisterende plastring av moloen vil sannsynligvis begrense behovet for etablering av ny erosjonssikring. Dette vil vurderes under detaljprosjektering og bygging.

Kaihakket vil bli utstyrt med fysisk sperregjerde, som vist i Figur 3.

Figur 3 Eksempel på kaihakk.

3.7. Masseuttak og masselagring

Overskuddsmasser fra opparbeiding av stasjonstomta vil så langt som mulig bli benyttet i ny skred- og flomvoll. Masser utover dette vil bli fraktet til godkjent masselager/deponi.

3.8. Midlertidige rigg- og anleggsplasser

Statnett har behov for å etablere midlertidige anleggsplasser under anleggsperioden. Disse er planlagt opparbeidet innenfor stasjonsgjerdet i Ørsta.

Det planlegges en riggplass på gnr. 169 bnr. 127 i Sæbø, og dette etableres i forbindelse med bygging av kaihakket. Riggområdet vil benyttes til mellomlagring av maskiner, masser og annet utstyr for gjennomføring av tiltaket. Når kaihakket er ferdigstilt, vil riggplassen fjernes og terrenget tilbakeføres og sådd til. Omsøkt arealbeslag for riggplassen er inntil 1300 m^2. Statnett ønsker å inngå minnelig avtale med grunneier vedrørende bruk av riggplassen, og som endel av dette er det inngått avtale om tiltredelse med grunneier av eiendommen den 17.01.2025.

3.9. Skredvoll, flomvern eller liknende

Statnett har gjennomført utredninger og vurderinger av tiltak for overvannshåndtering, flom og skred. Tiltakene er vurdert i sammenheng for å sikre stasjonstomta mot flom, sørpeskred og overvann.

<u>Skredsikring</u>
Figur 4 viser modellert skred med foreslått skredvoll og grøft. Areal for skredsikringstiltak er vist i arealbrukskartet i vedlegg 1.

Figur 4 Modellert skredrisiko med foreslått skredvoll og grøft.

Skredvoll etableres langs østsiden av stasjonstomta med erosjonssikret grøft. Vollen har en svak retningsendring mot nord når den når trafostasjonen, og ender på jordet, nord for trafostasjonen. På østsiden av vollen er det planlagt en grøft som følger parallelt med vollen, med et basseng ved enden av vollen. Maksimal høyde på ledevollen vil være omtrent 4 meter, og grøfta vil ha en dybde på inntil 1 m og en bredde på ca. 10 m. Figur 5 og Figur 6 viser ledevollen og grøfta i plan og profil.

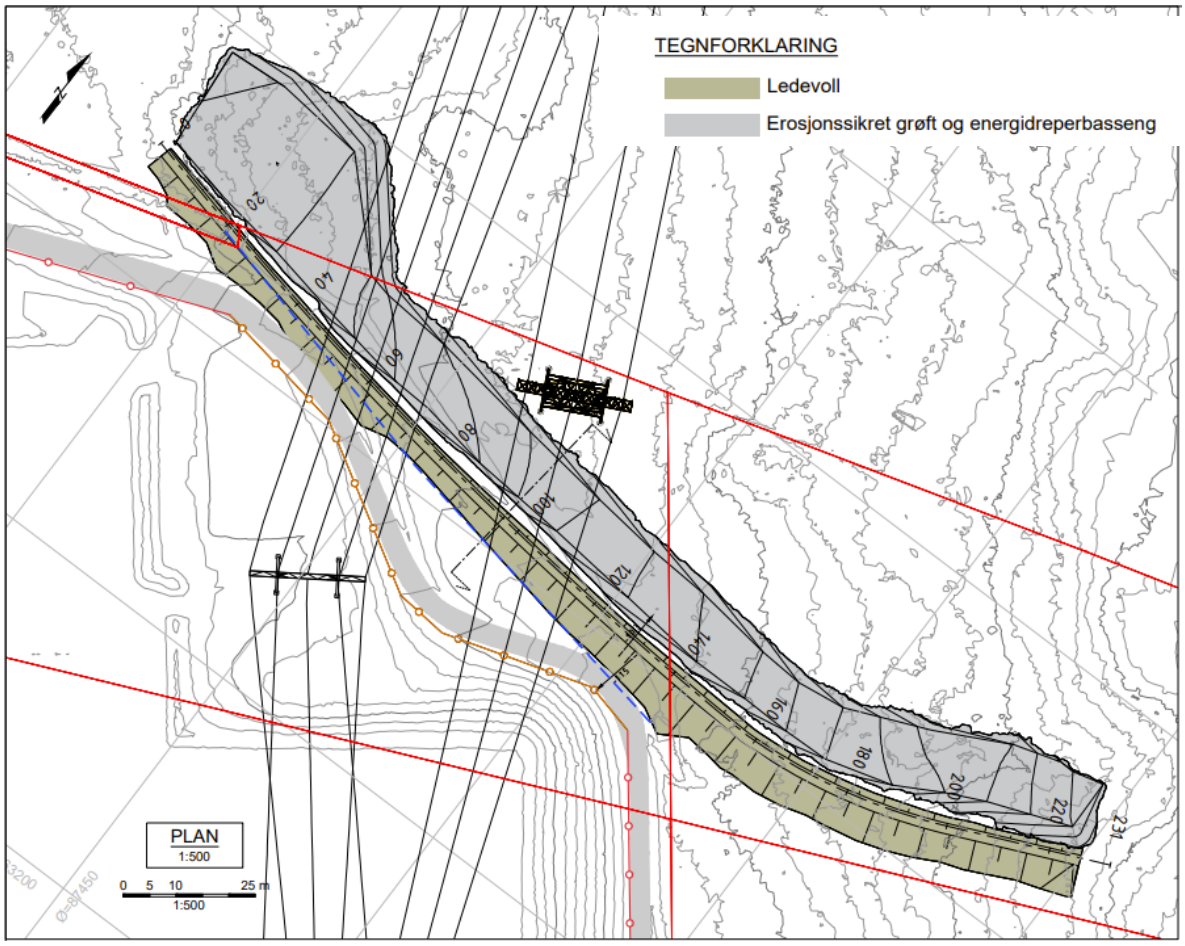

Figur 5 Planskisse av ledevoll og grøft.

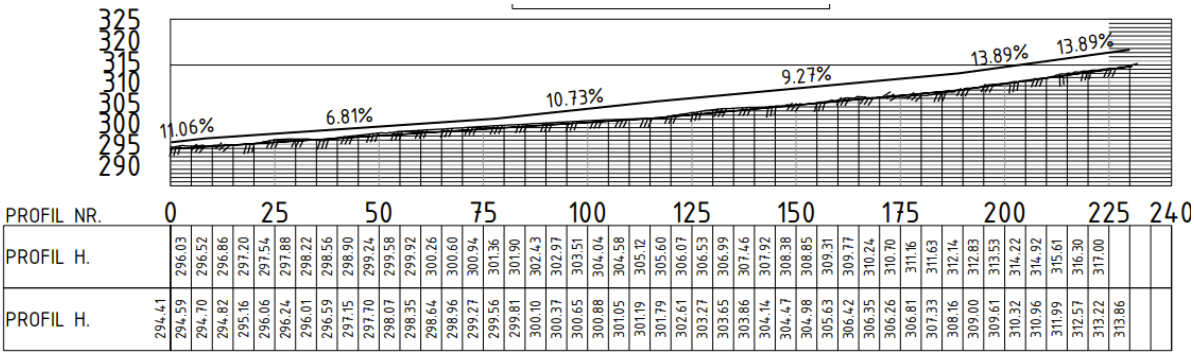

Figur 6 Profil ledevoll.

Skissen i Figur 7 viser utforming av vollen. Skissen er et foreløpig forslag til utforming av vollen med foreslåtte skråningsvinkler. Utformingen vist i figuren gjelder der skredmassene treffer vollen. Resterende lengde av vollen kan ha mindre kapasitet og behov for armering. Hvilke deler av vollen som må forsterkes defineres at det er utført grunnundersøkelser og tiltakene er detaljprosjektert.

ANMERKNINGER
Eksisterende terreng i grått.
Nytt terreng i sort
Ekvidistanse 1 m

TEGNFORKLARING

- Ledevoll
- Erosjonssikret grøft og energidreperbasseng
- Eksisterende terreng
- Bergoverflate
- Antatt bergoverflate
- Nytt terreng
- Avgravd terreng
- Utsprengt berg
- Eksisterende overvannsledning fjernes

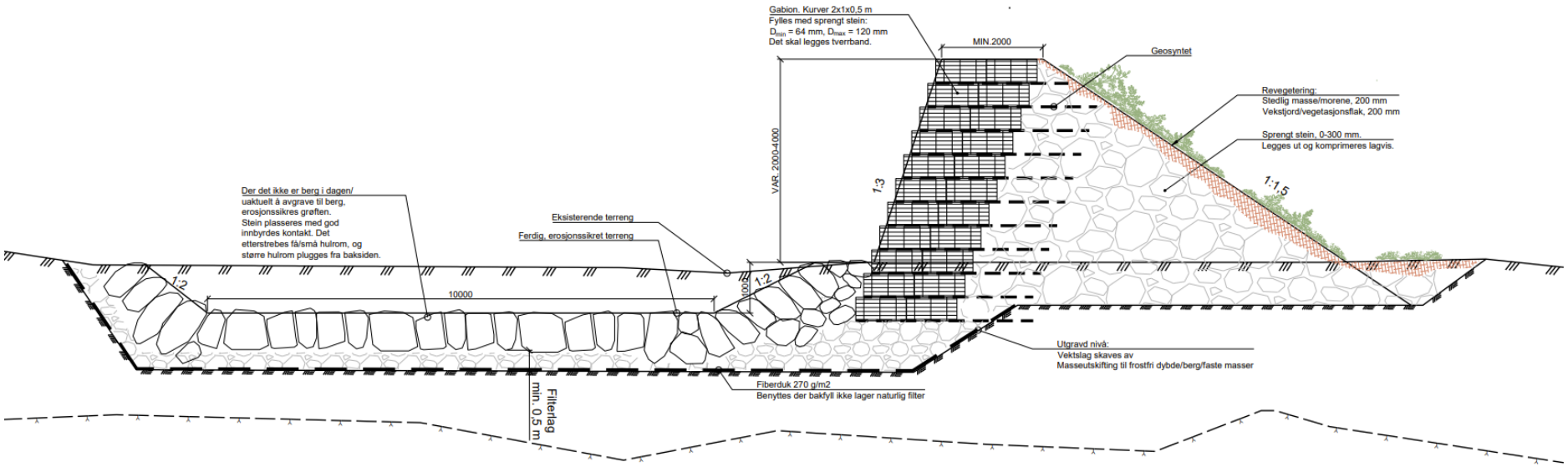

Figur 7 Tverrsnitt av ledevoll og erosjonssikring av omlagt bekk.

Åpning av bekk og utskiftning av kulverter

I kombinasjon med skredsikringstiltak planlegges det for bedre håndtering av overvann og flom enn dagens situasjon ved Ørsta transformatorstasjon i form av nye/endrede sikringstiltak. Figur 8 viser plassering av dagens flomsikringstiltak. Figur 9 og Figur 10 viser dagens løsning (A og B).

Figur 8 Dronebilder som viser transformatorstasjon (2023) sett mot vest. A og B viser stedene i Videlva der det er gjort flomsikringstiltak.

Figur 9 Flomsikring langs den ytre grensevegen i nordlig hjørne av stasjonen, markert som A i figur 8.

Figur 10 Bekkekanalen som renner under vegen, som i dag er sikret med blokker og steiner, markert som B i figur 8.

I forbindelse med skredsikringstiltaket vil Statnett øke kapasiteten for vann og skredmasser under vegen (se Figur 11), slik at et evt. skredforløp blir mer kontrollert. Stikkrennene byttes ut med en større kulvertløsning, og erosjonssikringa i bekkekanalen vil bli utbedret. Tiltaket vil ikke gi økt vannføring i bekkekanalen.

Kulverten vist i Figur 9 fjernes, slik at det blir et åpent bekkeløp. Åpent bekkeløp i kombinasjon med en skredsikringsvoll, anses som god forvaltningspraksis når det gjelder å opprettholde miljøkvaliteten i vannforekomster. I tillegg vil det redusere erosjon i bekkekantene, og sikre anlegget mot sørpeskred. Det er også aktuelt å gjøre noen justeringer i terrenget mellom brøyteveien og bekken for å få en bedre avledning av overvann fra stasjonen og ned til bekken. Tiltaket vil vurderes nærmere i detaljprosjekteringen. Figur 11 viser tiltaket der kulverten fjernes og området der terrenget eventuelt vil justeres. Figur 12 viser tverrprofil av planlagt terrengjustering som skal lede vann fra brøyteveien til utenfor stasjonen og bekken.

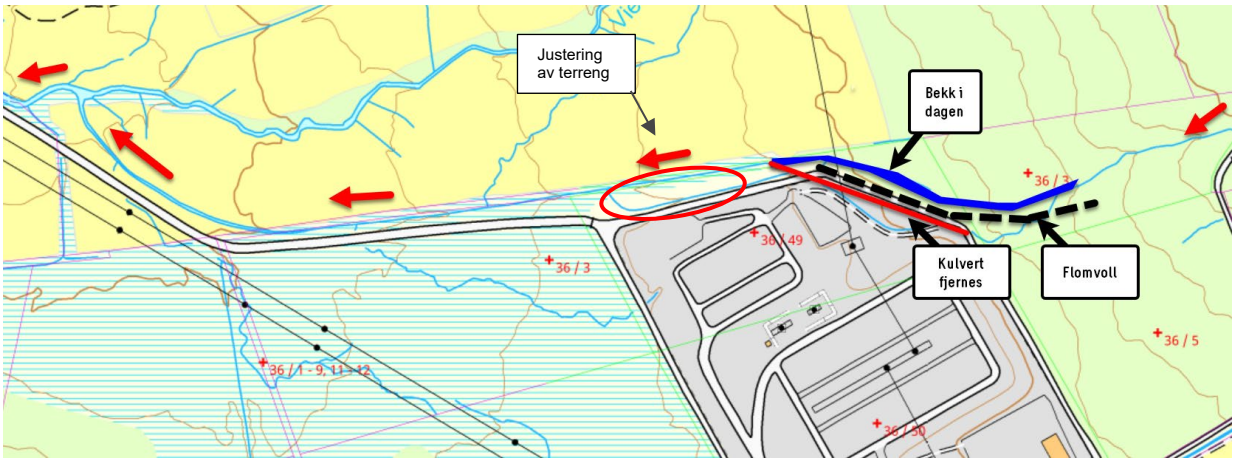

Figur 11 Planene går ut på å endre fra lukket til åpen vannveg forbi stasjonsområdet i forbindelse med etablering av skredvoll.

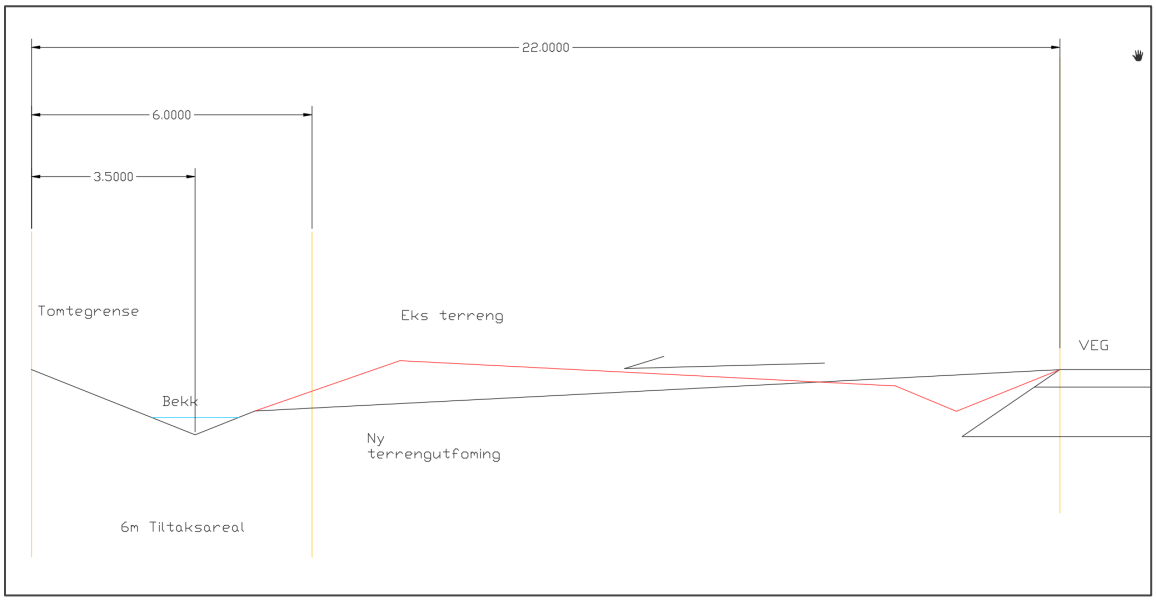

Figur 12 Åpning av terreng mellom brøytevei og bekk.

Åpning og justering av bekken må gjennomføres på en måte som sikrer at vannspeilet ikke reduseres. Å lage en fordypning/djupål i bekkeløpet vil bidra til å konsentrere vannføringen ved lave vannføringer (se Figur 13). Dette tverrsnittet bør være tilsvarende bredden i dagens bekk, da dagens tverrsnitt er tilpasset vannføringen i bekken. Da erosjonssikringen er vesentlig bredere enn bekkebredden anbefales det å la djupålen slynge seg (meandrere) gjennom store deler av erosjonssikringens bredde, for en mer naturlig utforming som vist i figur 14. Dette gjelder spesielt på de flatere delene av inngrepsområdet.

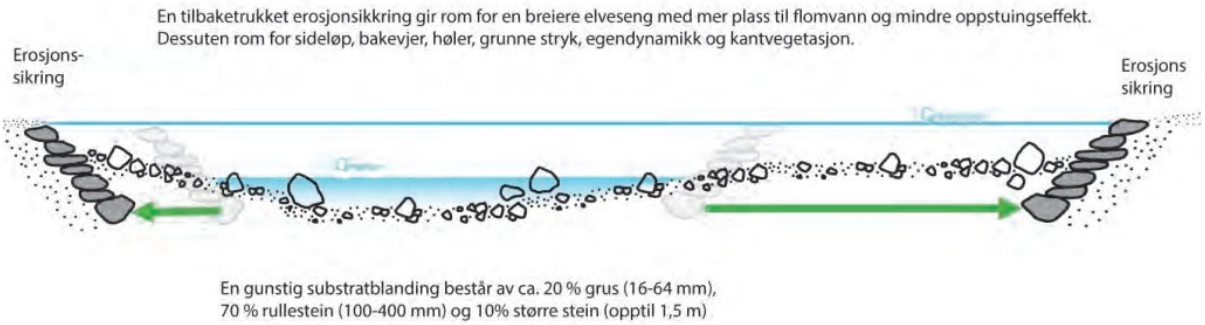

Figur 13 Eksempel på løsning for å legge til rette for meandrerende bekk innenfor erosjonssikringens bredde. Kilde: Pulg (2018).

Justering av bekkeløp er krevende å få til, da vannføringen varierer mye og vannet tar nye løp når vannføringen er høy for å holde vannet på overflaten og unngå tørrlegging av elvepartier etter sikringsarbeid kan det hjelpe å etablere små terskler/tetteribber med jevne mellomrom i bekkeløpet. Disse fungerer som underjordiske demninger bestående av fine og tette masser som fører til at vannet presses opp i elveløpet. Tetteribbene må legges helt ned til gammel elvebunn. Tetteribber er mest aktuelt på strekninger der det benyttes mye fyllmasser for å heve bekken fra naturlig nivå.

Tiltakene planlegges og prosjekteres i tråd med NVEs sikringshåndbok (Miljøtilpasning av sikring i vassdrag).

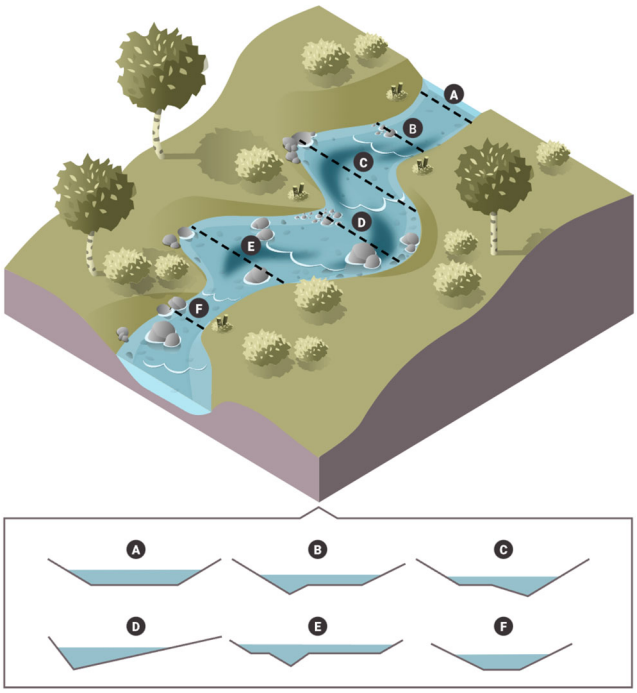

Figur 14 Eksempel på hvordan bekkeløpet kan utformes, der djupålen skifter side nedover lengdesnittet. Kilde: NVE Sikringshåndboka Modul F0.101 Miljøtilpassing av skiring i vassdrag.

3.10. Anlegg for overvannshåndtering

Se kapittel 3.9 for beskrivelse av overvannshåndtering.

4. Begrunnelse for søknaden

4.1. Prosjektutløsende behov

Behovet for ny transformator T2 i Ørsta transformatorstasjon skjer som følge av forbruksvekst i underliggende regionalnett, og er tidligere beskrevet i Sunnmørsanalysen (Mørenett, 2022).

Det er i dag begrenset transformeringskapasitet i Ørsta til nytt forbruk. Behovet for ny transformator utløses som følge av forbruksutvikling i underliggende regionalnett. Dette handler om generell forbruksvekst knyttet til elektrifisering av småindustri, fiskeoppdrett og transport.

Løsningsvalget går ut på å sette inn en ny transformator med øverste spenningsnivå på 420 kV i eksisterende stasjon. Dette vil øke kapasiteten i strømnettet i området. Prosjektet bidrar til bedre forsyningssikkerhet i området og legger til rette for ny næringsutvikling.

4.2. Mulighetsstudie

4.2.1. Nullalternativet

Nullalternativet er å videreføre dagens situasjon. Rent teknisk er dette et valgbart alternativ. Anlegget drives i dag innenfor gjeldende lover og forskrifter. Det må derimot antas at det blir økende behov for fornying etter hvert som teknisk levealder nærmer seg. Dette er i 2030 for kontrollanlegget, og i 2063 for transformatoren som står på stasjonen. Disse kostnadene vil være like for alle alternativ, og er dermed satt til null i den samfunnsøkonomiske analysen.

Dagens situasjon innebærer at kapasiteten i anlegget nærmer seg grensen. Nye kunder med behov for mer enn 1 MW må tilknyttes med vilkår om utkobling i pressede situasjoner. Nullalternativet innebærer stor begrensning av hva som kan tilknyttes av nytt forbruk i området og økning av alminnelig forsyning, og det vil ikke være mulig å opprettholde god forsyningssikkerhet vinterstid i regionalnettet ut fra Ørsta.

4.2.2. Vurdering av alternative systemløsninger

I Sunnmøreanalysen (Mørenett, 2022) ble også tiltak i regionalnettet vurdert, men konklusjonen her er at ny transformator i Ørsta er mest rasjonelt som et første steg i utviklingen. Tiltaket er nødvendig for å legge til rette for forbruksvekst og tilrettelegge for en rasjonell utvikling og forsterkning av regionalnettet. Kostnaden av tiltaket er knyttet til investeringskostnader, mens nytten er begrunnet i å kunne møte forbruksøkningen og øke forsyningssikkerheten i området, forbruksvekst knyttet til elektrifisering av småindustri, fiskeoppdrett og transport.

4.3. Samfunnsøkonomisk rasjonalitet

Økt transformeringskapasitet i Ørsta vurderes som det mest samfunnsøkonomisk rasjonelle alternativet, framfor nullalternativet som ikke innebærer noen endringer i stasjonen. I Sunnmøreanalysen ble også tiltak i regionalnettet vurdert, men konklusjonen her er at ny transformator i Ørsta er mest rasjonelt som et første steg i utviklingen. Tiltaket er nødvendig for å kunne møte forbruksveksten og tilrettelegge for en rasjonell utvikling og forsterkning av regionalnettet. Kostnaden av tiltaket er knyttet til investeringskostnader, mens nytten er begrunnet i å kunne møte forbruksøkningen og øke forsyningssikkerheten i området. Se figur under.

Tabell 2 Oppsummeringstabell – samfunnsøkonomi.

Utarbeidet: september, 2023 [Nåverdi 2023-MNOK]	Nullalternativet Ingen økning i trafokapasitet	Alt. 1 Ny T2 i Ørsta stasjon
Prissatte virkninger		
Investeringskostnader	0	-250
Sum prissatte virkninger	**0**	**-250**
Differanse til nullalternativet	*0*	*250*
Ikke-prissatte virkninger *		
Natur- og miljø	0	0
Verdi nytt forbruk / kapasitetsøkning	0	Middels (+)
Fleksibilitet for videre nettutvikling i regionalnettet	0	Liten (+)
Forsyningssikkerhet	0	Liten (+)
Rangering ikke-prissatte virkninger	**2**	**1**
Andre beslutningsrelevante forhold		
Alternativ 1 ivaretar Mørenett og Statnett sin tilknytningplikt og tilrettelegger for nødvendig infrastruktur, elektrifisering og næringsutvikling i området. Etablering av ny transformator er en forutsetning for planlagt nettforsterkning i regionalnettet. I nullalternativet oppfyller vi ikke tilknytningsplikten. Tiltaket må ses i sammenheng med andre forsterkninger i regionalnettet for å kunne møte behovet. Tiltaket inngår som første trinn i en trinnvis nettutviklingsplan, og inngår også som et tiltak i områdeplanen.		
Vurdering av usikkerhet		
Det er usikkerhet knyttet til fremtidig forbruksutvikling. Gitt dagens begrensede kapasitet i nettet fremstår alternativ 1 likevel som det mest robuste. Nytteverdien av tiltaket avhenger av at nettforsterkningene i regionalnettet også blir gjennomført.		
Rangering samfunnsøkonomisk rasjonalitet	**2**	**1**

* Skala er 0-liten-middels-stor, med (+) eller (-) retning. Ikke-verdsatt indikerer kun retning, størrelse er ikke vurdert.

5. Planprosess

5.1. Prosess med berørte myndigheter og grunneiere

NVE har åpnet for raskere behandling, såkalt hurtigspor for enkle saker der f.eks. anlegg utvides innenfor egen eiendom, konsekvensene er små og forholdet til berørte grunneiere er avklart. Statnett mener konsesjonssøknaden for Ørsta kvalifiserer til slik behandling, ettersom de planlagte tiltakene vurderes å ha små virkninger for allmenne og private interesser. For å kvalifisere til hurtigsporbehandling må søkeren ha gjennomført en prosess med kommune, fylkeskommune, statsforvalter og andre berørte myndigheter. Statnett har hatt dialog med Ørsta kommune gjennom hele planleggingsprosessen, spesielt vedrørende plassering av kaihakk på Sæbø. Dialogen er dokumentert i detaljplanen. Statnett har også sendt ut et brev til berørte myndigheter, grunneiere og

naboer der vi ber om innspill til planene. Statnett mottok uttalelser fra Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal fylkeskommune og Hovdenakk Grunneigarlag. Høringsuttalelsene er vedlagt sammen med Statnetts kommentarer til innspillene (vedlegg 10). Uttalelsene omhandler vannmiljø i bekk som skal åpnes, skredsikringstiltak og overvannshåndtering. Det har ikke kommet inn noen vesentlige innvendinger mot planene.

Statnett har innhentet vurderinger fra Møre og Romsdal fylkeskommune angående forholdet til Forskrift om fysisk tiltak i vassdrag og Kulturminneloven.

Statnett har hatt kontakt med berørte grunneiere per e-post, teams-møte og befaring, og har inngått avtale med samtlige berørte grunneiere om forhåndstiltredelse. Oversikt over kommunikasjon med myndigheter og grunneiere er vist i vedlegg 8, Detaljplan.

5.2. Vurdering av alternativer for kaihakk

I planprosessen for etablering av nytt kaihakk for ilandføring av transformatorer (beredskapskai) har flere muligheter/plasseringer blitt vurdert. I første omgang ble det vurdert å benytte eksisterende kai som beredskapskai. Under følger en redegjørelse:

- Eksisterende beredskapskai: Hjørundfjord kai er dagens beredskapskai i Ørsta kommune, Sæbø. Kaien er plassert på gnr. 169 bnr. 16. Hjørundfjord kai er en eldre, tørrmurt kai hvor steinene har varierende form og størrelse. Tilstandsvurderingen registrerte sprekker og setningsskader på kaidekket. Dykkerundersøkelser registrerte hulrom i muren grunnet manglende steiner, samt utglidning av bunnstein. På bakgrunn av disse undersøkelsene, er kaiens kapasitet vurdert som redusert siden forrige transformatortransport i 2014. Siden 2014 har i tillegg transformatorvekt inkludert transportvogn økt fra 410 tonn til 450 tonn. Det foreligger derfor stor usikkerhet ved å ta kaien i bruk ved neste transformatortransport uten å gjøre større tiltak for å forebygge setninger og fare for utglidninger under transporten.

  I tillegg viser sporingskurvene for transformatortransport at veien fra eksisterende beredskapskai ikke har tilstrekkelig svingradius iht. til de nye kravene for transport av transformator. Transporten vil blant annet ha negative virkninger på private boliger langs veien, i tillegg til at deler av en park må omgjøres til veiareal.

- Ørsta havn: Da Ørsta transformatorstasjon ble bygd i 2015, ble Ørsta havn vurdert som mulig lokasjon for kaihakk. Imidlertid ble det vurdert at veien fra Ørsta havn til transformatorstasjonen ikke var god nok for transformatortransport.

- Volda havn: Volda havn er også blitt vurdert for ilandføring av transformator til Ørsta stasjon. Tilsvarende som for alternativet i Ørsta er veien fra Volda til Ørsta stasjon ikke god nok. Veien er smal og bratt ved enkelte partier. I tillegg har en brukonstruksjon på strekningen ikke tilstrekkelig bæreevne iht. Statnetts krav til transformatortransport.

Basert på tilstandsanalysen av eksisterende beredskapskai i Sæbø og tidligere vurderinger av Ørsta havn, besluttet Statnett at det må søkes om å etablere et nytt kaihakk for transformatortransport i Sæbø.

Etter innspill fra Ørsta kommune vurderte Statnett to ulike steder for nytt kaihakk; alternativ 1 og 2 som beskrevet under. Siden alternativene medfører tiltak i sjø engasjerte Statnett Multiconsult til å foreta en konsekvensvurdering av biologiske verdier i sjø, samt kulturminner. Konsekvensutredningen ble gjennomført høsten 2023, og er vedlagt konsesjonssøknaden i vedlegg 6.

- Alternativ 1: Ved brannstasjonen på gnr. 169 bnr. 127. Dette alternativet gir tilstrekkelig plass til tungtransport da avkjøringen til nytt kaihakk er før Sæbø sentrum.

- Alternativ 2: På molo/lokal båthavn ved utløpet av Bondalselva på gnr. 144 bnr. 8, 1, 7 13, 5 og 6. For dette alternativet unngår man også å kjøre via Sæbø sentrum. Det er vurdert at vannføringen i Bondalselva vil kunne gi erosjonsskader på kaihakket og moloen. Dette vil medføre et behov for jevnlig vedlikehold. Alternativet ble derfor forkastet.

Basert på resultatene fra konsekvensutredningen, tilbakemeldinger fra NVE og kostnader tilknyttet behov for mudring i sjø, ble både alternativ 1 og 2 forkastet. Statnett har derfor vurdert et tredje alternativ som en bedre løsning, og søker om dette. Alternativet går ut på å utbedre moloen til Sagafjord hotell. Moloen ligger lenger ut i sjøen enn de andre. Dette gir et bedre utgangpunkt for transformatortransport, da dybden ved land er større enn i alternativ 1.

Statnett anser konsekvensutredningen som relevant for omsøkt alternativ, ettersom alternativet ligger innenfor influensområdet for utredningen (mellom alternativ 1 og 2). Resultatene fra konsekvensutredningen er derfor relevantene for alternativet. Multiconsult har gjennomført en vurdering av alternativ 3 basert på undersøkelsene gjort for alternativ 1 og 2.

Denne vurderingen konkluderer med at ny plassering av kaihakk har mindre total negativ påvirkning enn de to alternativene som opprinnelig ble konsekvensutredet. Andre funn i tilleggsnotatet omtales i kapittel 6. Vurderingen i form av et notat er lagt ved i sin helhet (vedlegg 9). Figur 15 viser de tre løsningene som er vurdert.

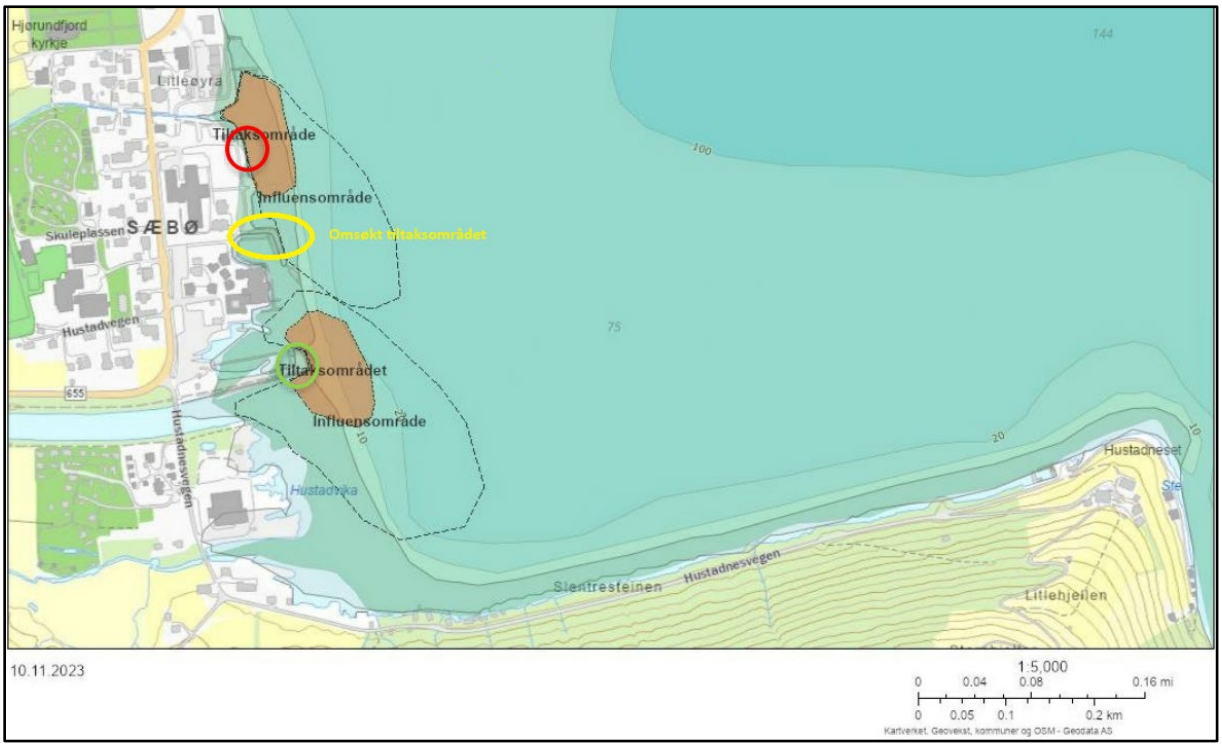

Figur 15 Kart over influens- og tiltaksområder for de to opprinnelig vurderte alternativene og omsøkt løsning. Rød sirkel viser alternativ 1 og grønn sirkel viser alternativ 2. Tredje alternativ (omsøkt tiltak) er vist med gul ellipse.

6. Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

6.1. Arealbruk

Tabell 1 viser arealbehovet for tiltakene som skal utføres i prosjektet. Tiltakene påvirker delvis nye arealer som er utenfor stasjonsområdet til eksisterende Ørsta stasjon.

Tabell 3 Arealbruk, oppgitt i m².

Tiltak	Permanent	Riggareal	Anleggsareal
Nytt kaihakk, ink. ny veg og fylling i vann	1 200 m²	1 300 m²	3 000 m²
Permanent skredsikringstiltak (skredvoll, erosjonssikring og tiltak under traktorvei)	7 000 m²	ca. 4 000 m² innenfor stasjonsgjerdet	-20 000 m²

6.2. Bebyggelse og bomiljø

Det er lite boligbebyggelse i området rundt Ørsta transformatorstasjon. Nærmeste boligområde ligger ca. 1 km fra stasjonsområdet. Statnett vurderer at boligene ikke vil bli påvirket av anleggsarbeidet.

For tiltaket i Sæbø (kaihakk) vil anleggsarbeidet foregå i nærheten av bebyggelsen, blant annet ved Sagafjord hotell og Hjørundfjordheimen (omsorgsboliger). Disse vil kunne bli utsatt for støy og støv fra anleggsarbeid under anleggsfasen. I en begrenset periode skal det gjennomføres spesielt støyende arbeider, i form av peling i sjøgrunnen. Statnett vil varsle berørte naboer om generell støy i forkant av oppstart av anleggsperioden. Det vil også varsles spesielt om særlig støyende arbeid, som peling i grunnen.

Når anleggsperioden og transformatortransporten er gjennomført vurderer Statnett at ferdig kaihakk vil ha en positiv innvirkning på bomiljøet på Sæbø. Kaihakket blir en oppgradering av eksisterende molo, som vil være offentlig tilgjengelig for allmenheten,

6.3. Infrastruktur

Moloområdet i Sæbø vil bli utilgjengelig i anleggsperioden, og under transformatortransporen vil det bli trafikkhindringer i veinettet i korte perioder. Kaihakket og moloen vil bygges om vinteren (perioden oktober/november til mars/april) for å unngå konsekvenser for de som benytter området.

6.4. Friluftsliv og rekreasjon

Skredvollen anlegges i et område som er registrert som et svært viktig friluftsområde som har funksjon som utfartsområde (se Figur 16). Transformatorstasjonen ligger i nærheten av Ørsta skisenter med flere nedfartstraséer og en lysløype.

Statnett vurderer at skredvollen ved transformatorstasjonen vil vises ved ferdsel i nærområdet, men at den etter revegetering ikke vil fremstå som særlig dominerende. Vollen vil bli tilrettelagt for revegetering etter ferdigbygging for å legge til rette for at den blir minst mulig synlig for de som går tur i området. Se eksempel på en rasvoll i Figur 17.

Etablering av skredvollen vil ikke komme i konflikt med lysløypene eller nedfartstraséene i nærområdet, og vil ikke hindre ferdsel.

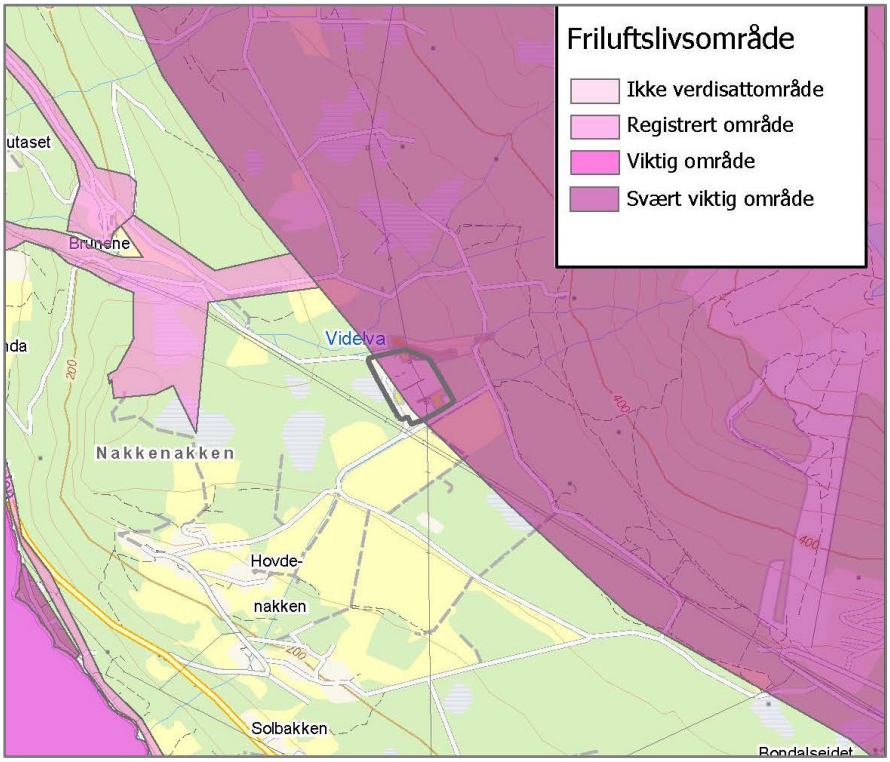

Figur 16 Kart over registrerte friluftslivsområder rundt stasjonsområdet.

I forbindelse med utbedring av stikkrenner under traktorveien øst for stasjonstomten blir det behov for å stenge traktorveien for trafikk i en begrenset periode. Det går et nettverk av traktorveier i området, og det er mulig å kjøre på andre veier for å komme til turområdet nord for transformatorstasjonen. Statnett vurderer at stengingen av traktorveien ikke vil ha vesentlige virkninger for bruken av området til rekreasjon og friluftsliv.

Figur 17 Eksempel på vegetert voll som glir godt inn i omgivelsene.

Området ved omsøkt kaihakk på Sæbø er ikke kartlagt som viktig friluftslivsområde. Det går en mye brukt turvei gjennom arealet der Statnett har planlagt å etablere midlertidig riggområde. Denne delen av turveien vil bli avstengt i anleggsperioden. Som et avbøtende tiltak skal Statnett sørge for at turveien blir lagt om i anleggsfasen, og at det settes opp skilt som viser alternativ trase.

Etter anleggsperioden vil tiltakene kunne ha en positiv innvirkning på friluftsliv og rekreasjon ved at kaihakket og tilgangen til sjøen blir lettere for allmenheten.

6.5. Landskap og kulturminner

Statnett vurderer at skredvollen ved transformatorstasjonen vil ha noe visuelle virkninger på landskapet rundt, men at den ikke vil fremstå som et dominerende landskapselement gitt nærhet til transformatorstasjonen og bratt terreng.

Statnett har vært i kontakt med kulturminnemyndigheten Møre og Romsdal fylkeskommune for en vurdering av undersøkelsesplikten iht. kml § 9. Det er ikke registrert automatisk freda kulturminner verken ved stasjonsområdet eller ved nytt kaihakk på Sæbø. Kulturminner i sjø er utredet i konsekvensvurderingen for nytt kaihakk i Sæbø (vedlegg 6). Utredningen er basert på metodikken i M-1941. Siden det ikke er registrert kulturminner som blir påvirket av tiltaket, konkluderer utredningen med at konsekvensene av et kaihakk på Sæbø vil være ubetydelige for fagtemaet.

Ved stasjonsområdet er det observert en steinmur ca. 5 meter fra plassering av ny endemast. Steinmuren er et kulturminne fra nyere tid, og er dermed ikke automatisk fredet. Steinmuren ligger i eiendomsgrensen mellom eiendommene 35/1 og 36/3. Figur 18 viser bilde fra befaring i mai 2024.

Møre og Romsdal fylkeskommune har ikke stilt krav om egne utredninger etter kulturminnelovens §9 i prosjektområdet.

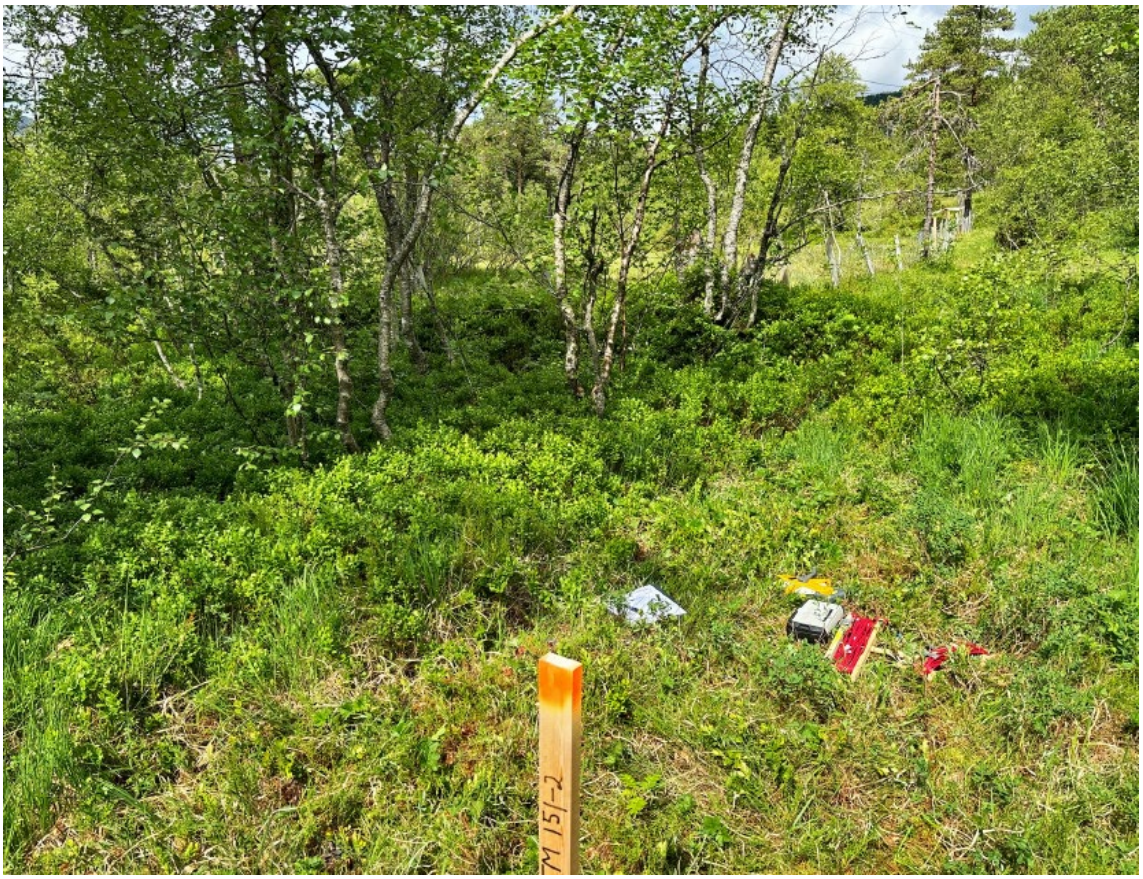

Figur 18 Nedgrodd steinmur ved omsøkt nytt mastepunkt

Basert på informasjon fra befaringen vil steinmuren ikke komme i direkte konflikt med plassering av ny endemast. I anleggsperioden vil Statnett etterstrebe å ikke påvirke muren, men dersom det skjer vil Statnett tilbakeføre den etter at arbeidene er ferdig.

6.6. Naturmangfold

Tangsamfunn, brakkvannsdelta, grunne sandområder og ålegrasforekomster

Det er gjennomført en konsekvensutredning for plassering av nytt kaihakk i Sæbø. I forbindelse med utarbeidelsen av konsekvensutredningen ble det gjennomført en befaring i området, hvor sju transekt (linjer eller profiler under vann) ble undersøkt med undervannsdrone (ROV)(se Figur 19). En klassifisering av naturmangfold ble utarbeidet etter NIN 2.0 og NIVAs forslag til forvaltningsrelevante naturenheter. Resultatene fra undersøkelsen og informasjon fra offentlige databaser ble brukt som grunnlag for konsekvensutredningen. To alternativer ble utredet, og det ble blant annet registrert tangsamfunn, brakkvannsdelta, grunne sandområder og ålegrasforekomster. Statnett valgte å forkaste de to utredete alternativene blant annet for å minimere negativ påvirkning på naturmangfold i sjø. Som et avbøtende tiltak søkes det heller om å etablere kaihakket ved moloen ved Sagafjord Hotell. Her er sjøbunnen allerede påvirket av menneskelige inngrep, og konsekvensene for naturmangfold i sjø vil være mindre negative, da området allerede er å anse som permanent endret.

Multiconsult har utarbeidet et notat som sier noe om forventede funn på sjøbunnen basert på ROV-registreringene i konsekvensutredningen, offentlige databaser og flyfoto. I notatet vurderes ny omsøkt plassering av kaihakk til å ha mindre total negativ påvirkning på naturmangfoldet i området enn de to opprinnelige alternativene. Det kan likevel ikke utelukkes forekomster av ålegrasseng innenfor tiltaksområdet, da ROV-undersøkelsene fra 2023 påviste ålegrassenger nord for tiltaksområdet. Dersom det finnes ålegressenger i nærheten av tiltaksområdet, anbefales bruk av siltgardin ved arbeid i sjø for å skjerme forekomstene. Det blir også anbefalt å benytte rene masser ved utfylling i sjø, unngå støyende/forstyrrende arbeid i sårbare perioder for anadrom og marin fisk, sjøfugl og sjøpattedyr, samt å utføre arbeidet på mest mulig skånsom måte for miljøet.

Dersom detaljprosjektering av kaihakket viser at tiltak i byggefasen vil medføre spredning av partikler, vil Statnett benytte siltgardin for å hindre slik spredning. Det skal benyttes rene masser til utfylling av

kaihakket, og det forventes derfor lite spredning av partikler fra selve utfyllingsmassene. I tillegg ønsker Statnett å gjennomføre anleggsarbeider ved kaihakket i vinterhalvåret av hensyn til vandringsperioden for laks og sjøørret (august til oktober), og hekketid for sjøfugl (april til juli).

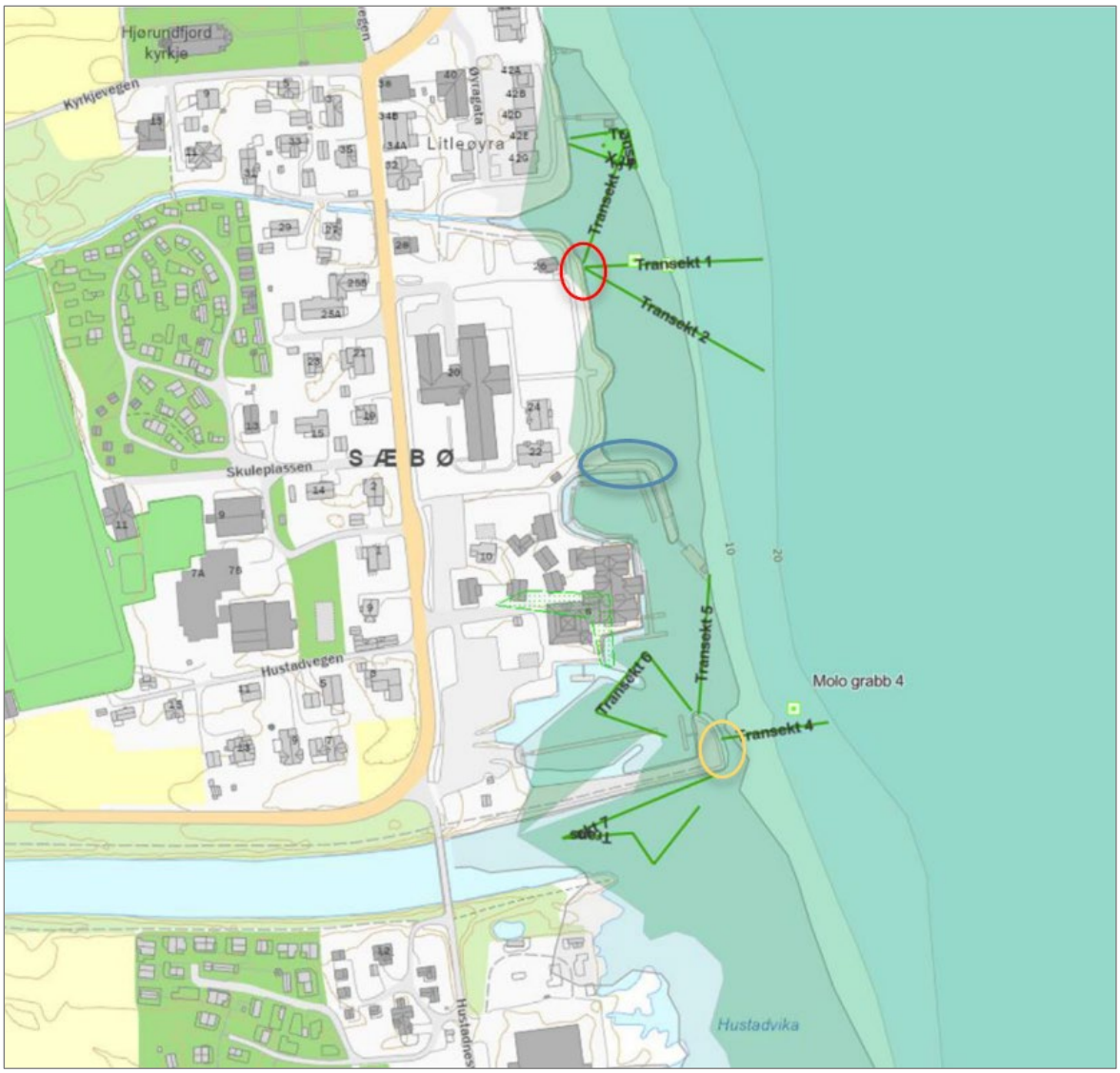

Figur 19 Kart over ROV-transekt utenfor Sæbø. Transekt 1-3 og X dekket influens- og nærområdet for alternativ 1 (rød sirkel), og Transekt 4–7 dekker influens- og nærområdet for alternativ 2 (gul sirkel). Nytt alternativ er ringet inn med blå ellipse.

<u>Elvemusling</u>
Det er registrert elvemuslinger i Ørstavassdraget nedstrøms transformatorstasjonen som vist i Figur 20. Elvemuslingen er sensitiv for høyt innhold av partikler i vannet. Som et avbøtende tiltak for å redusere partikkelavrenning, vil Statnett etablere et sedimenteringsbasseng ved nedsiden av skredvollen. Dette er skissert i arealbrukskartet i vedlegg 1. Samme tiltak ble gjennomført i 2013 da stasjonen ble bygd.

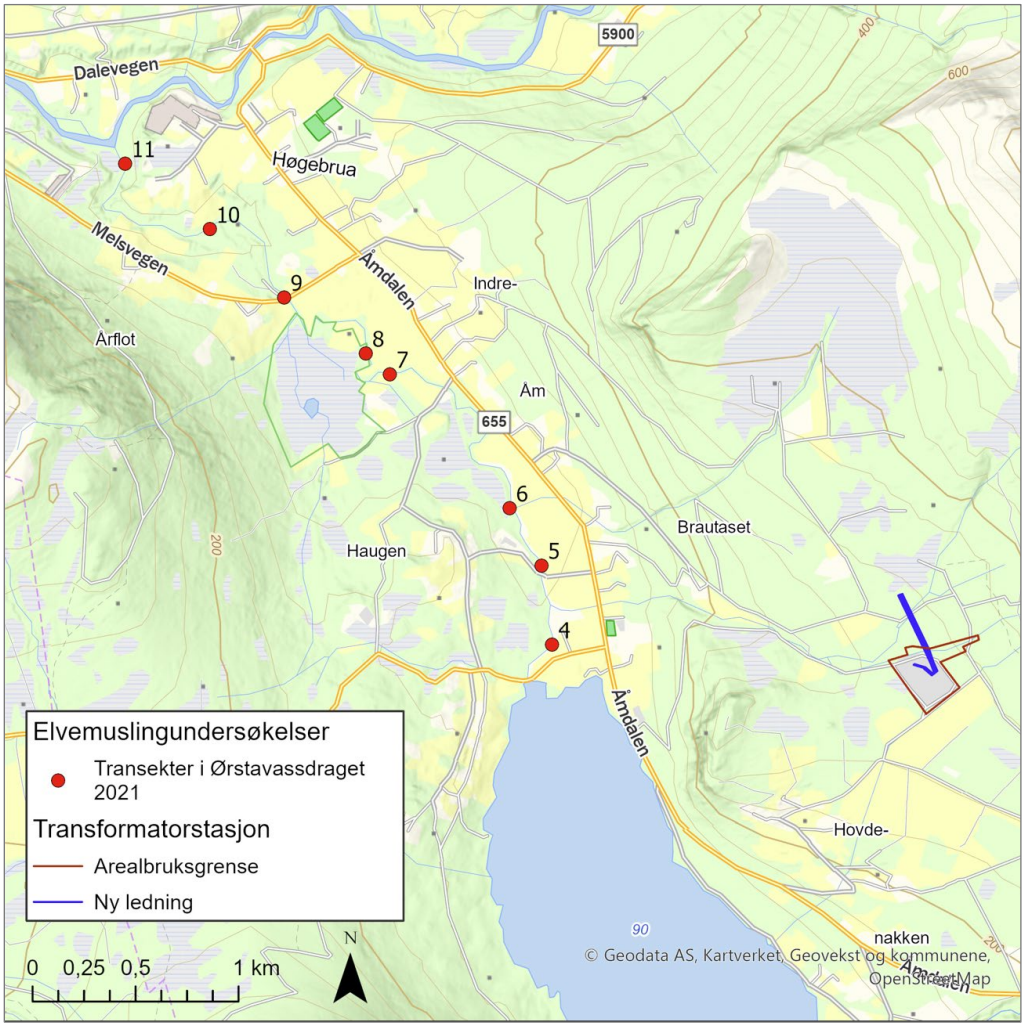

Figur 20 Kart over registrert elvemusling i Ørstavassdraget.

Rødlistede fuglearter

I Artskart er det registrert *Granmeis* i området ved transformatorstasjonen, en fugleart som er rødlistet i kategori VU – Sårbar, som vist i Figur 21. Denne registreringen er gjort i 2016. Det forventes ikke at utvidelsen av transformatorstasjonen vil føre til at leveområdene for Granmeis og andre skogstilknytta fuglearter forringes i nevneverdig grad, da den permanente arealutvidelsen av transformatorstasjonen er liten, og området med skredsikringstiltak vil revegeteres/tilbakeføres. Fuglearter i området kan bli noe forstyrret i anleggsfasen grunnet støy og aktivitet, men ved endt anleggsfase til førsituasjonen gjenopprettes.

Ifølge Naturbase er det registrert hekkeområder for sensitive arter som hubro, jaktfalk, vandrefalk, kongeørn og hønsehauk i området rundt transformatorstasjonen. I Naturbase er observasjonene maskerte, dvs. Upresist angitt for å beskytte artene. Statnett har fått innsyn i nøyaktige hekkelokaliteter fra Statsforvaltaren i Møre og Romsdal. Ifølge datasettet til statsforvalteren er det ikke registrert hekkelokaliteter i området rundt Ørsta transformatorstasjon.

I området ved kaihakket er det i perioden 2019-2024 registrert fiskemåke, sandsvale, grønnfink og granmeis (alle VU – Sårbar), tjeld, stær og gråspurv (NT – Nær truet), som vist i Figur 22. Alle disse vil trolig bli noe forstyrret i anleggsfasen grunnet støy og økt aktivitet i området, men ved endt anleggsfase vil førsituasjonen gjenopprettes. Statnett vil legge anleggsarbeidene på Sæbø til vinterhalvåret av hensyn til hekkeperiode for ulike fuglearter. Innsyn i sensitive artsdata viser at det ikke er registrert hekkeområder for sensitive arter i området rundt kaihakket på Sæbø.

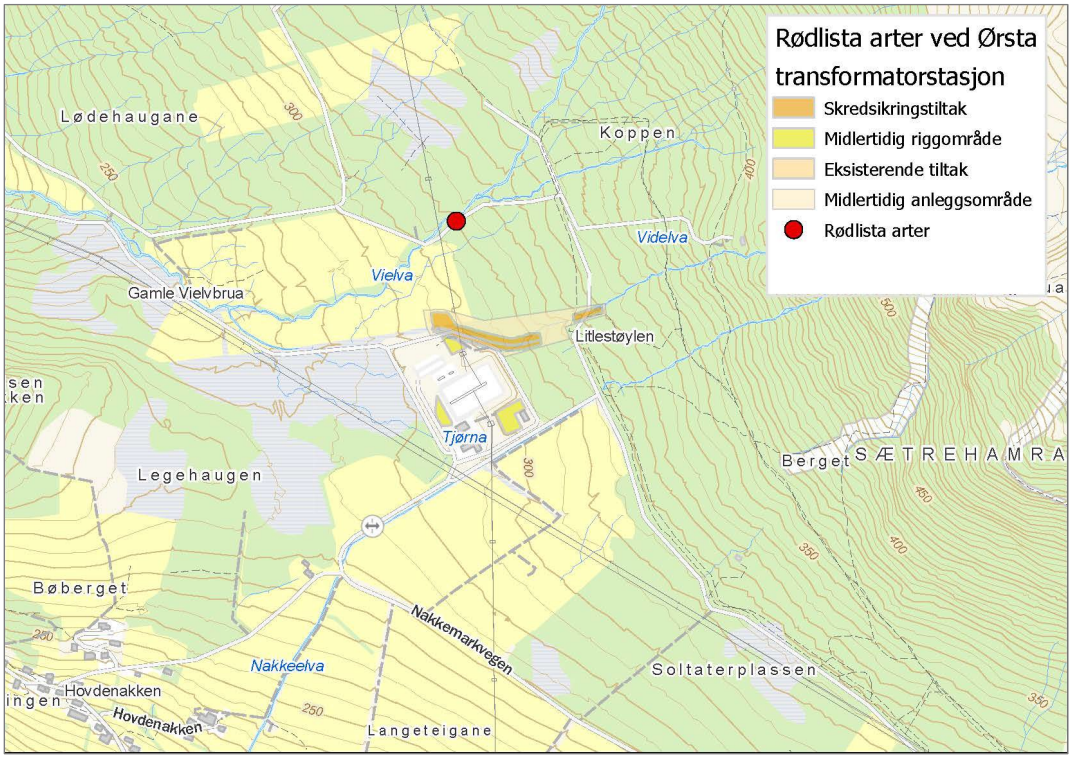

Figur 21 Det er en registrering av Granmeis i artskart ved Ørsta transformatorstasjon. Arten er kategorisert som VU-sårbar i den norske rødlista. Kilde: Artskart, Artsdatabanken.

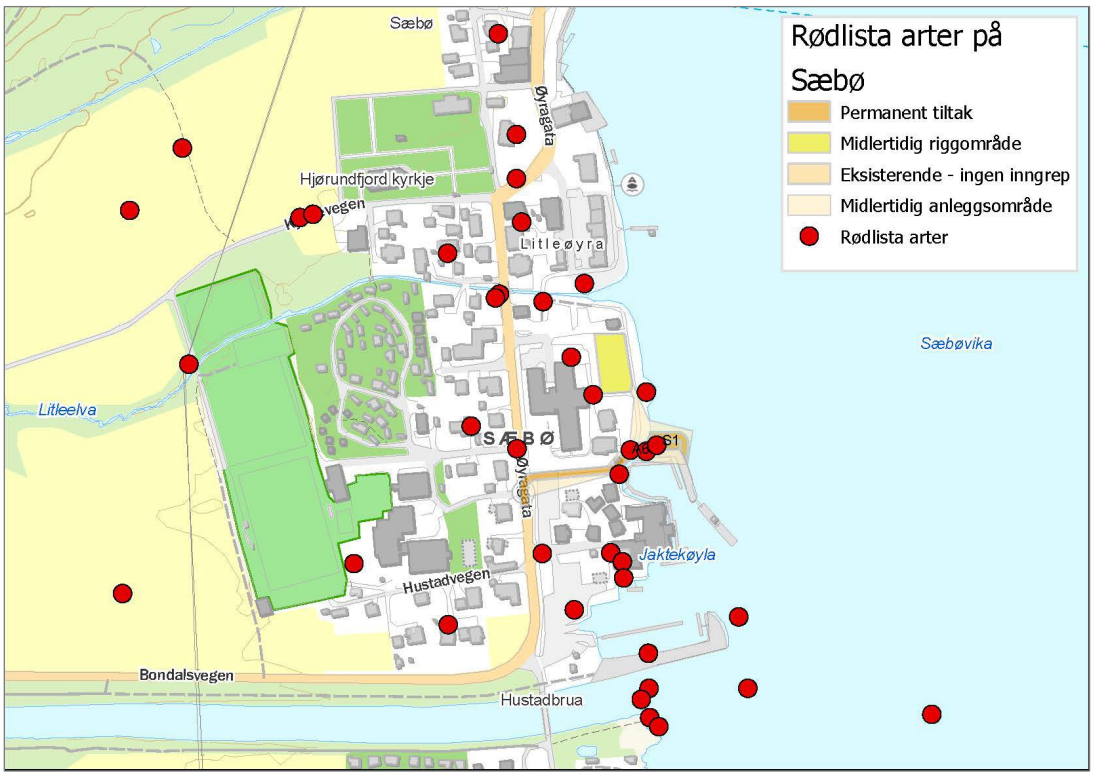

Figur 22 Rødlista fuglearter ved kaihakket på Sæbø. Kilde: Artskart, Artsdatabanken.

Myrområder

Det er registrert grunn myr i området rundt Ørsta transformatorstasjon, se figur 23. Mettet jord og vannkilder var også observert i Litlestøylen under befaringen. Det planlagte skredsikringstiltaket ligger øst for myrområdet, men det er registrert noe myr der midlertidig sedimenteringsbasseng skal

etableres. Statnett vurderer at tiltaket i liten grad vil påvirke myrforholdene. Imidlertid er det antatt at opprinnelig utbygging av trafostasjonen allerede har forstyrret myrforholdene i området i betydelig grad.

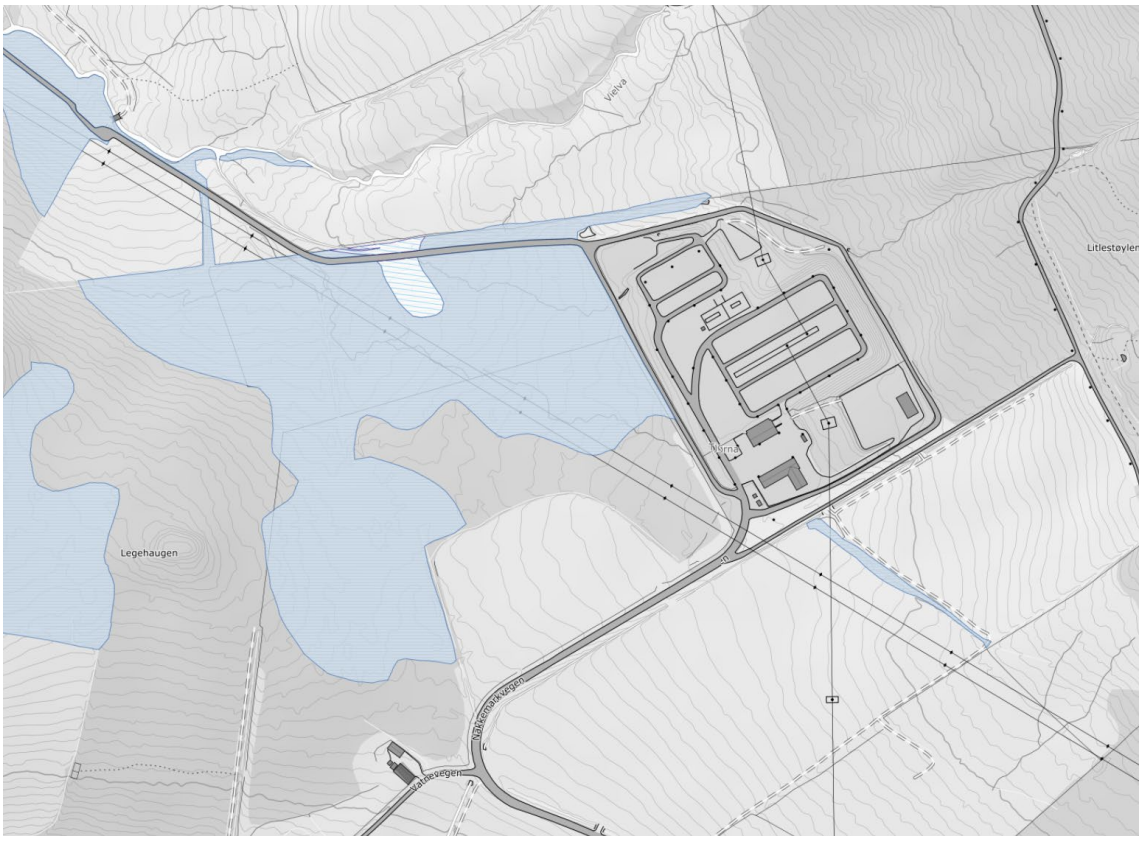

Figur 23 Myrområder rundt Ørsta transformatorstasjon. Blåskraverte arealer er grunn myr (kilde: NIBIO, Kilden).

Vurdering av samlet virkning for naturmangfold jf. nml. § 10
Som for alle anleggsprosesser forventes det at omsøkte tiltak ved Ørsta transformatorstasjon og på Sæbø vil tilføre støy fra anleggsfasen, både som følge av støyende arbeid og som følge av transport og økt menneskelig aktivitet. For arter som benytter omkringliggende areal som leveområde kan arbeid føre til forstyrrelser, men i dette prosjektet vurderes påvirkningen å bli liten.

Statnett vil gjennomføre avbøtende tiltak som å legge siltgardin for å beskytte eventuelle ålegrasforekomster ved Sæbø. Sprengning og annet sterkt støyende anleggsarbeid utføres på deler av året som er mindre sårbare perioder for fisk og sjøfugl. Etter endt anleggsarbeid forventes det at arter igjen vil kunne benytte området tilnærmet som før.

Basert på KU, registreringer i offentlige databaser og dialog med eksterne, er Statnetts vurdering at dersom det gjennomføres avbøtende tiltak vil omsøkte tiltak ikke vil medføre vesentlige økning i negative virkninger for omgivelsene utover de arealbeslag det gir.

6.7. Påvirkning på vann og vassdrag

Da transformatorstasjonen ble etablert i 2013, ble bekkesystemene som tidligere gikk gjennom anlegget lagt i rør. Omsøkte tiltak innebærer å tilbakeføre noen av bekkene til åpen tilstand. Dette gjøres for at eventuelt skred ikke skal tilstoppe kulverten, og at hastigheten på et eventuelt skred skal reduseres. I kapittel 3.9 er planlagte rassikringstiltak beskrevet. Bekken som går forbi stasjonsområdet vil bli åpen hele veien og vil bli bygd opp med variasjon i substrat og fallforhold for å likne på en naturlig bekk. Se prinsippskisser i Figur 13 og Figur 14.

Hovdenakk Vassverk ligger ca. 400 meter nedenfor transformatorstasjonen. Det er ikke forventet at tiltakene ved stasjonen vil ha innvirkning på vannkvaliteten i vassverket. Det skal etableres et midlertidig sedimentasjonsbasseng ved nederste del av skredvollen for å redusere avrenning. For å

sikre at vannkvaliteten i vassverket fortsatt er god etter anleggsperioden skal Statnett gjennomføre prøvemålinger i anleggsperioden og i en periode på to år etter at anleggsarbeidene er ferdigstilt.

6.8. Andre naturressurser

Ikke relevant.

6.9. Samfunnsinteresser

Arealet rundt skredsikringstiltaket blir benyttet som beiteområde store deler av året. For å unngå konflikt med drift av beitet vil Statnett sette opp gjerder rundt anleggsområdet som et avbøtende tiltak i anleggsperioden. Etter anleggsperioden vil arealet være tilgjengelig for beiting, inkludert skredvollen.

Tiltaket på Sæbø ligger like ved et hotell som er mye besøkt i sommerhalvåret. Statnett vil legge anleggsperioden til vinterhalvåret for å unngå negativ innvirkning på reiselivsnæringen.

6.10. Luftfart og kommunikasjonssystemer

Ikke relevant.

6.11. Forurensning, klima og miljømessig sårbarhet

Basert på konsekvensutredning for nytt kaihakk er det valgt et alternativ som har mindre negativ påvirkning på naturmiljøet i sjøen i form av mulig forurensning.

Se kapittel 6.7 for vurdering av påvirkninger av vassdrag.

6.11.1. Klimagassutslipp fra arealbeslag

Ikke aktuelt.

7. Naturfare, sikkerhet og beredskap

7.1. Vurderinger og tiltak

Det er gjennomført en vurdering av grunnforhold og naturgitte skader, herunder skred og flom. Utredningen er beskrevet i ingeniørgeologisk og geoteknisk rapport (vedlegg 7).

Grunnforholdene tolkes som oversiktlige og det er utført grunnundersøkelser som grunnlag for detaljprosjektering av skredvoll ved Ørsta stasjon og kaihakk i Sæbø.

7.2. Flom- og skredfare

Det er gjennomført en skredfareutredning av eksisterende Ørsta transformatorstasjon, da stasjonen befinner seg i et aktsomhetsområde for flom og ras. Basert på modelleringsresultater, feltundersøkelser, historiske bilder og terrenganalyser, kan forventede skredprosesser som sørpeskred og flomskred nå ned til stasjonen som vist i Figur 24.

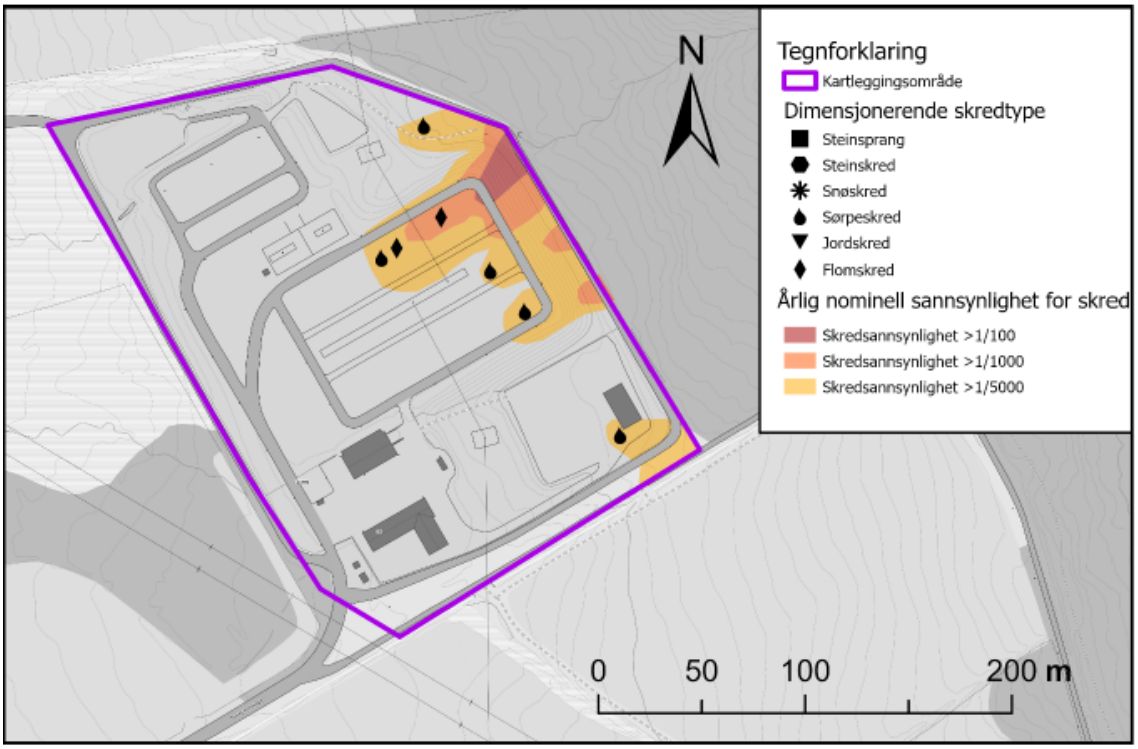

Figur 24 Faresoner i stasjon dimensjonert av sørpeskred og flomskred.

Det er utført vurderinger av risiko for flom og overvannshåndtering. Vurderingene er basert på kartlegging av nedbørsfelt som påvirker stasjonstomta og befaring av eksisterende tiltak for håndtering av flom.

7.3. Sikkerhetsnivå for flom og skred

Den planlagte utbyggingen vil ha krav til sikkerhet mot skred. Statnett har gjort en vurdering av hvilken sikkerhetsklasse stasjonen faller inn under. Vurderingen er basert på Statnetts rangering av de mest viktige og sårbare anleggene i Statnetts kraftsystem, dvs. anlegg som er spesielt viktige for forsyningssikkerheten og sluttbruker, og vil gi samfunnsmessige konsekvenser dersom anlegget blir skadet av en hendelse som for eksempel skred, flom eller kvikkleireras. Ørsta stasjon er ikke rangert blant de viktigste anleggene, og er derfor plassert i sikkerhetsklasse S2 iht. TEK 17 §7-3. Dette betyr at det er et krav om at årlig nominell sannsynlighet for skred ikke skal være større enn 1/1000.

Dersom et anlegg havner i S3/5000 års intervall og stasjonen ligger i bratt skredutsatt terreng, så vil det ofte utløse behov for svært omfattende og krevende tiltak som igjen er vanskelige å få gjennomført.

Vedlegg 7 Geoteknisk og Ingeniørgeologisk rapport viser til beregningene som er gjort som grunnlag for utforming av skredvollen. Figur 25 viser skredfarekart for Ørsta stasjon etter at tiltak mot skredsikring er gjennomført. Figuren viser også at skredtiltakene vil redusere konsekvensene for Ørsta stasjon dersom sørpeskred med en årlig nominell sannsynlighet på 1/5000 inntreffer.

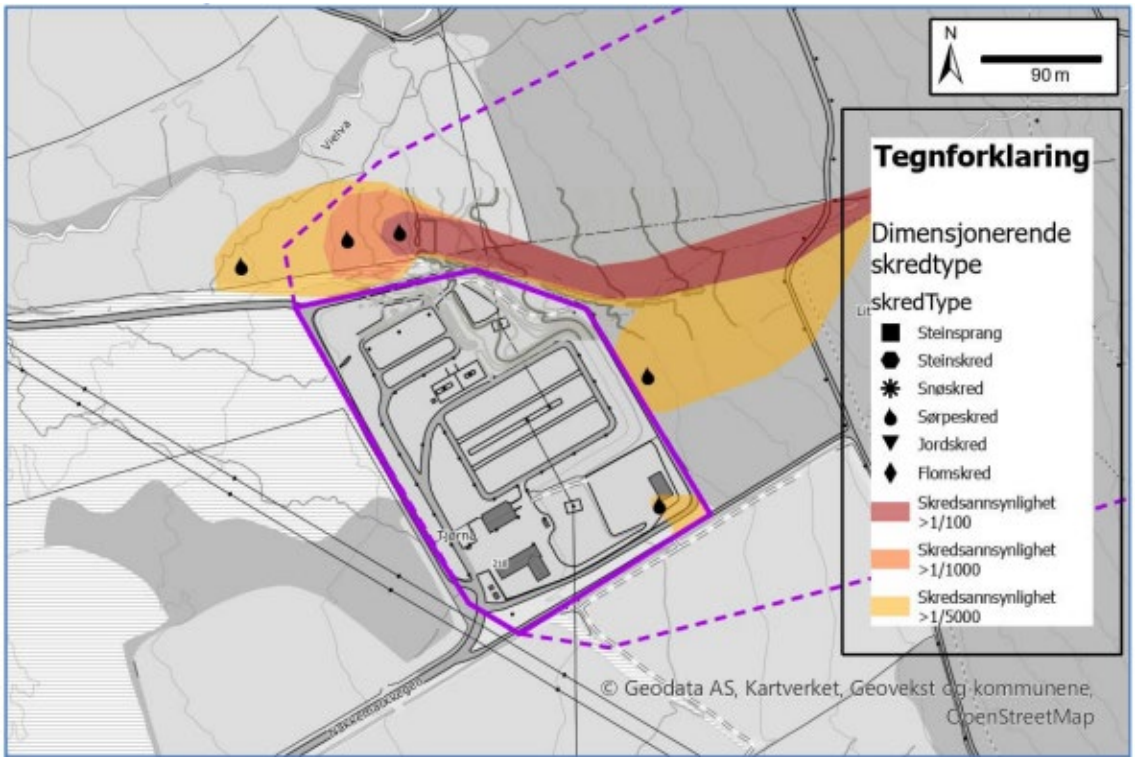

Figur 25 Skredfarekart etter gjennomførte skredsikringstiltak.

7.3.1. Tiltak for å sikre anlegget

Tiltak som er vurdert for å oppnå ønsket sikkerhetsnivå er blitt vurdert i sammenheng for skred, flom og overvannshåndtering. Aktuelle tiltak er:

- Ledevoll med grøft for å hindre sørpeskred
- Eksisterende kulvert langs stasjonsgjerdet fjernes og bekken/vannvegen åpnes
- Kapasitet for vannføring økes under traktorvegen øst for stasjonsområdet.

Tiltakene er nærmere beskrevet i kapittel 3.9 Skredvoll, flomvern eller liknende.

7.3.2. Personsikkerhet

Dette prosjektet omfatter utvidelse av eksisterende transformatorstasjon i Ørsta. Det betyr at mesteparten av anleggsarbeidet vil foregå i en spenningsatt stasjon. Dette anleggsarbeidet vil blant annet omfatte sprengningsarbeid for ny transformatorsjakt og arbeid i høyden ved omlegging av 420 kV-ledningen mellom Sykkylven og Ørsta (ny plassering av endemast). Statnett har lang erfaring med slike arbeidsoppgaver.

8. Innvirkning på private interesser

8.1. Erstatningsprinsipper

Erstatninger vil bli utbetalt som en engangserstatning, og skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommer påføres som følge av utbygging. I traseen beholder grunneier eiendomsretten, men det erverves rett til å bygge, drive og oppgradere ledningen. Før eller i løpet av anleggsperioden, gir Statnett tilbud til grunneierne om erstatning for eventuelle tap og ulemper som tiltaket innebærer. Blir man enige om en avtale vil denne bli tinglyst og erstatninger utbetales umiddelbart. Om man ikke kommer til enighet, går saken til rettslig skjønn.

Søknaden vil bli kunngjort og lagt ut til offentlig høring av NVE. Statnett vil dessuten tilskrive alle kjente berørte grunneiere og rettighetshavere. Opplysningene er hentet fra rettighetsregisteret (grunnboken) og eiendomsregisteret (matrikkelen). Det tas forbehold om feil og mangler i grunneierlisten. Statnett ber om at eventuelle feil og mangler meldes til prosjektet. Kontaktinformasjonen er gitt i forordet.

8.2. Berørte eiendommer, grunneiere og rettighetshavere

Det er utarbeidet en oversikt over berørte eiendommer for det konsesjonssøkte tiltaket. Oversikten som er utarbeidet med bakgrunn i matrikkelkartet, er vedlagt konsesjonssøknaden (vedlegg 3).
En oversikt over eiere og rettighetshavere til de berørte eiendommene (grunneierliste) sendes NVE sammen med konsesjonssøknaden (vedlegg 4). Grunneierlista er unntatt offentlighet.

Statnett har allerede oppnådd minnelig avtale om tiltredelse med alle kjente grunneiere og rettighetshavere.

Søknaden vil bli annonsert og lagt ut til offentlig høring.

9. Vedleggsliste

1. Kart Ørsta transformatorstasjon
    a. Oversikt
    b. Detalj
2. Kart Sæbø
    a. Oversikt
    b. Detalj
3. Liste over berørte eiendommer og kart som viser berørte eiendommer
4. Grunneierliste med navn og adresse på grunneier (unntatt offentlighet)
5. Enlinjeskjema (unntatt offentlighet)
6. Konsekvensutredning, plassering av kaihakk i Sæbø
7. Ingeniørgeologisk og geoteknisk rapport
8. Detaljplan for økt transformering i Ørsta transformatorstasjon
9. Tilleggsnotat konsekvensutredning Kaihakk i Sæbø
10. Uttalelser kommet inn ved forhåndshøring utført av Statnett

Statnett

Statnett SF

Nydalen allé 33, Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Telefon: 23 90 30 00

E-post: firmapost@statnett.no

www.statnett.no